
GODIŠNJE IZVJEŠĆE
O PROVEDBI STRATEGIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE
DO 2029.
u razdoblju 2021. - 2024.

Zagreb, rujan 2025.

PREDGOVOR

Vlada Republike Hrvatske je na svojoj 271. sjednici održanoj 13. prosinca 2023. godine usvojila Strategiju pametne specijalizacije (S3) do 2029^{1,a}. Ovaj prijedlog prvog Godišnjeg izvješća o provedbi S3 do 2029. obuhvaća informacije o provedenim aktivnostima te sadrži podatke o provedbi i podatke o pokazateljima za razdoblje 2021. - 2024.²

Prijedlog se temelji na formatu predloška Godišnjeg izvješća o provedbi S3 do 2029., koji je usuglašen u prosincu 2024. u skladu s dokumentom „Implementacijski akcijski plan za kriterije 3 i 4 tematskog uvjeta 1.1. "Dobro upravljanje nacionalnom ili regionalnom strategijom pametne specijalizacije"^b, donesenim u travnju 2024. godine.

Prikupljanje podataka u razdoblju od prosinca 2024. do travnja 2025. te analizu podataka i izradu prijedloga Izvješća u razdoblju od svibnja do rujna 2025. provela je Služba za podršku inovacijskom sustavu u HAMAG-BICRO, u suradnji s Institucijama nadležnim za intervencije S3 do 2029., a to su: MZOM, MINGO, MRRFEU i HRZZ.

U izradi prijedloga prvog Godišnjeg izvješća o provedbi S3 do 2029. sudjelovali su (institucije su navedene slijedom uloge u pripremi teksta, a imena abecednim redom):

HAMAG – BICRO (prikupljanje podataka, analiza i izrada prijedloga): Andrea Batić³, dr. sc. Ivana Crnić Duplančić, Danijela Keler Štambuk, Dušanka Radoničić Göhner⁴; **MZOM** (dostava podataka i usuglašavanje prijedloga): Sanja Novak; **MINGO** (dostava podataka i usuglašavanje prijedloga): Danijela Ban Novosel, Ivana Dumančić, Maja Pačak Trkulja, Katarina Pavošević; **MRRFEU** (dostava podataka i usuglašavanje prijedloga): Stjepan Marković, Iva Novak, Zrinka Radišić, Marija Rajaković, Martina Šira; **HRZZ** (dostava podataka): dr. sc. Dario Lečić

HAMAG – BICRO; KLASA: 402-01/25-01/04, URBROJ: 567-12-25-1 od 4. rujna 2025.

¹ Popis literature je razdvojen od fusnota i nalazi se na kraju Izvješća s abecednim oznakama (a, b, c, ...itd.).

² Ciljevi S3 do 2029. ostvaruju se kroz intervencije i pozive PKK i ITP u okviru programskog razdoblja EU-a 2021. – 2027. pa stoga 2021. godina označuje početak izvještajnog razdoblja iako je tekst strategije usvojen 2023.

³ Od rujna 2024. do veljače 2025.

⁴ Od prosinca 2024.

POPIS KORIŠTENIH KRATICA

APPRRR	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
BDP	Bruto domaći proizvod (engl. <i>Gross Domestic Product</i>)
BERD	Izdaci za istraživanje i razvoj poslovnog sektora (engl. <i>Business Expenditures on Research and Development</i>)
EDP	Proces poduzetničkog otkrivanja (engl. <i>Entrepreneurial Discovery Process</i>)
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
EIS	Europska ljestvica uspjeha u inoviranju (engl. <i>European Innovation Scoreboard</i>)
ENC	Omogućavajući uvjet (engl. <i>Enabling condition</i>)
EPO	Europski patentni ured (engl. <i>European Patent Office</i>)
EU	Europska unija
EU 27	Oznaka za 27 država članica EU od 1. veljače 2020.
EUR	Euro (valuta država članica monetarne unije EU 27)
EUROSTAT	Statistički ured Europske unije
GERD	Bruto domaći izdaci za istraživanje i razvoj (engl. <i>Gross Domestic Expenditure on Research and Development</i>)
HAMAG-BICRO	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HRZZ	Hrvatska zaklada za znanost
IR	Istraživanje i razvoj
IKT / ICT	Informacijske i komunikacijske tehnologije (engl. <i>Information and Communication technology</i>)
IRI	Istraživanje, razvoj i inovacije
ITHR	Industrijska tranzicija hrvatskih regija
ITP	Integrirani teritorijalni program
ITU	Integrirana teritorijalna ulaganja
IV	Intelektualno vlasništvo
MFIN	Ministarstvo financija
MINGO	Ministarstvo gospodarstva
MPŠR	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
MPUDT	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske Unije
S3 MRS	Međuresorna radna skupina za podršku upravljanju S3 do 2029.
MSP	Mala i srednja poduzeća
MZOM	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
NIV	Nacionalno inovacijsko vijeće
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti
NRS	Nacionalna razvojna strategija
NUTS	Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku (engl. <i>Nomenclature of Units for Territorial Statistics</i>)
NUTS 2	Statistička regija 2. razine. Sastoji se od 4 neadministrativne jedinice nastale grupiranjem županija kao administrativnih jedinica niže razine.
O-ZIP	Otvorene znanstvene infrastrukturne platforme za inovativne primjene u gospodarstvu i društvu
PIT	Plan za industrijsku tranziciju
PKK	Program konkurentnost i kohezija
RH / HR	Republika Hrvatska / Hrvatska
RIS	Regionalna ljestvica uspjeha u inoviranju (engl. <i>Regional Innovation Scoreboard</i>)
RLV	Regionalni lanci vrijednosti
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
S3	Strategija pametne specijalizacije (engl. <i>Smart Specialization Strategy</i>)
STEM	Znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika (engl. <i>science, technology, engineering i mathematics</i>)
STEP	Platforma za strateške tehnologije za Europu
TIV	Tematsko inovacijsko vijeće
TPP	Tematsko prioritetno područje
TRL	Razina tehnološke spremnosti (engl. <i>Technology Readiness Level</i>)

Sadržaj

PREDGOVOR	2
POPIS SLIKA.....	5
POPIS TABLICA	5
SAŽETAK.....	6
1. Uvod.....	10
1.1 Kontekst S3 do 2029.	10
1.2. S3 do 2029.	10
1.2.1. Vizija i ciljevi.....	12
1.2.2. Provedbeni okvir: Planirana sredstva, izvori financiranja, intervencije i pozivi.....	13
1.2.3. Tematska prioritetna područja i transformacijski ciljevi.....	15
1.2.4. Industrijska tranzicija hrvatskih regija (regionalna razina S3 do 2029.).....	15
2. Status provedbe S3 do 2029.	20
2. 1. Provedba S3 do 2029. - skupni podaci za nacionalnu i regionalnu razinu	20
2.1.1. Objavljeni pozivi: sredstva, projekti i korisnici.....	20
2.1.2. Objavljeni pozivi: teritorijalna distribucija projekata po NUTS 2 regijama	26
2.1.3. Dodatni pozivi koji doprinose S3 do 2029. objavljeni 2024.	27
2.2. Ostvarene vrijednosti pokazatelja vizije S3 do 2029.	29
2.3. Ostvarene vrijednosti pokazatelja posebnih ciljeva S3 do 2029.	33
2.3.1. Posebni cilj 1: Poboljšanje znanstvene izvrsnosti	33
2.3.2. Posebni cilj 2: Premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora.....	35
2.3.3. Posebni cilj 3: Povećanje inovacijske učinkovitosti.....	38
2.3.4. Pokazatelji provedbe industrijske tranzicije Panonske, Sjeverne i Jadranske Hrvatske (regionalna razina S3 do 2029.)	42
2.4. Tematska prioritetna područja (TPP) S3 do 2029.	43
2.4.1. Distribucija projekata S3 do 2029. po 7 TPP-ova s obzirom na kategoriju korisnika	45
2.4.2. Projekti S3 do 2029. u provedbi prema 7 TPP-a i teritorijalnoj distribuciji na razini NUTS 2 regija... ..	49
2.5. Upravljanje i proces poduzetničkog otkrivanja.....	50
2.5.1. Nacionalna razina	50
2.5.2. Regionalna razina.....	50
3. Zaključak	53
DODACI (u digitalnom obliku).....	55
DODATAK I. Intervencije S3 do 2029. i pozivi do kraja 2024.	55
DODATAK II. Pokazatelji vizije i posebnih ciljeva S3 do 2029.	55
DODATAK III. Pokazatelji rezultata i ishoda S3 do 2029. i ostvarenja na kraju 2024.	55
DODATAK IV. Izvešća o provedbi PIT-eva Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske za 2024. godinu	55
POPIS LITERATURE	56

POPIS SLIKA

Slika 1. Vizija i ciljevi S3 do 2029.	12
Slika 2. Ukupna planirana sredstva i izvori bespovratnih sredstava (BS) za S3 do 2029.	13
Slika 3. Sedam Tematskih prioritarnih područja (TPP) i pripadajućih transformacijskih ciljeva	15
Slika 4. Strateški okvir za industrijsku tranziciju	16
Slika 5. Regionalni lanci vrijednosti.....	16
Slika 6. Upravljanje S3 do 2029.....	17
Slika 7. Alokacija i izvori financiranja bespovratnih sredstava (BS) za 35 poziva S3 do 2029. objavljenih u razdoblju 2021. - 2024.	20
Slika 8. Status apsorpcije alociranih bespovratnih sredstava (BS) S3 do 2029. na kraju 2024.	22
Slika 9. Status provedbe ugovorenih projekata S3 do 2029. u razdoblju 2021. – 2024.	23
Slika 10. Ukupna vrijednost i izvori financiranja za 1.920 ugovorenih projekata S3 do 2029. u razdoblju 2021.- 2024.	23
Slika 11. Distribucija po ciljevima i izvori financiranja za 1.920 ugovorenih projekata S3 do 2029. ukupne vrijednosti 750 milijuna eura u razdoblju 2021. - 2024. (mil. eura)	24
Slika 12. Broj jedinstvenih korisnika ili partnera na ugovorenim projektima S3 do 2029. na kraju 2024., prema kategorijama	25
Slika 13. Distribucija ugovorenih S3 projekata po NUTS2 regijama Republike Hrvatske do kraja 2024.	26
Slika 14. Europska ljestvica uspjeha u inoviranju 2024. za 27 država članica EU.	31
Slika 15. Trend inovacijskog učinka RH u odnosu na EU 27 u razdoblju 2017. - 2024.	32
Slika 16. Trend za GERD RH u usporedbi s prosjekom EU 27 u razdoblju 2019. - 2023.	33
Slika 17. Promjena H-indeksa za Hrvatsku u razdoblju 2021. - 2024.	34
Slika 18. Trend za pokazatelj Udio izdataka za istraživanje i razvoj poslovnog sektora u BDP-u, RH u usporedbi s prosjekom EU 27 u razdoblju 2019. - 2023.	36
Slika 19. Trend za pokazatelj Broj diplomata u prirodnim znanostima, matematici, računalstvu, inženjerstvu u RH u usporedbi s prosjekom EU 27 u razdoblju 2019. - 2023.	39
Slika 20. Status apsorpcije alociranih bespovratnih sredstava (BS) u okviru Planova za industrijsku tranziciju na kraju 2024. godine.	42
Slika 21. Broj i ukupna vrijednost projekata financiranih u sklopu intervencija S3 do 2029. po 7 TPP-ova.	43
Slika 22. Distribucija ugovorenih S3 do 2029. projekata po 7 TPP-ova prema podacima o udjelima u broju projekata te u ukupnoj vrijednosti projekata (u mil. €).	44
Slika 23. Korisnici i partneri na ugovorenim projektima koji se provode u 7 TPP-ova S3 do 2029.	45
Slika 24. Pregled prijave u Jadranskoj Hrvatskoj po RLV-ovima do kraja 2024.	51
Slika 25. Pregled prijave u Sjevernoj hrvatskoj po RLV-ovima do kraja 2024.	51
Slika 26. Pregled prijave u Panonskoj hrvatskoj po RLV-ovima do kraja 2024.	52

POPIS TABLICA

Tablica 1. 53 Intervencije S3 do 2029. i ukupna alokacija za bespovratna sredstva (BS)	14
Tablica 2. 35 objavljenih poziva S3 do 2029. i ukupna alokacija bespovratnih sredstava (BS) 2021. - 2024.	21
Tablica 3. Dodatni pozivi u okviru programa koji doprinose ciljevima S3 do 2029. – objavljeni 2024.	27
Tablica 4. Ostvarene vrijednosti pokazatelja vizije S3 do 2029.	30
Tablica 5. Ostvarene vrijednosti pokazatelja za Posebni cilj 1: Poboljšanje znanstvene izvrsnosti.....	33
Tablica 6. Odabrani pokazatelji za Posebni pod-cilj 1.1.	35
Tablica 7. Odabrani pokazatelji za Posebni pod-cilj 1.2.	35
Tablica 8. Odabrani pokazatelji za Posebni pod-cilj 1.3.	35
Tablica 9. Ostvarene vrijednosti pokazatelja za Posebni cilj 2: Premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora	36
Tablica 10. Odabrani pokazatelji za Posebni pod-cilj 2.1.	37
Tablica 11. Odabrani pokazatelji za Posebni pod-cilj 2.2.	37
Tablica 12. Ostvarene vrijednosti pokazatelja za Posebni cilj 3: Povećanje inovacijske učinkovitosti	38
Tablica 13. Odabrani pokazatelji za Posebni pod-cilj 3.1.	40
Tablica 14. Odabrani pokazatelji za Posebni pod-cilj 3.2.	40
Tablica 15. Odabrani pokazatelji za Posebni pod-cilj 3.3.	40
Tablica 16. Odabrani pokazatelji za Posebni pod-cilj 3.4.	41
Tablica 17. Distribucija S3 do 2029. projekata po 7 TPP-ova na teritorijalnoj razini NUTS 2	49

Strategija pametne specijalizacije do 2029. (S3 do 2029.)^a predstavlja stratešku podlogu za financiranje projekata u području istraživanja, razvoja i inovacija (IRI) u Republici Hrvatskoj, pri čemu su glavni izvor financiranja fondovi EU u financijskom razdoblju EU 2021. – 2027. **Alokacija za S3 do 2029.** uključujući nacionalnu i regionalnu razinu iznosi **1.774 milijuna eura bespovratnih sredstava**, od čega su 1.272 milijuna eura (**72 %**) sredstva **EFRR** (Program Konkurentnost i kohezija (PKK) i Integrirani teritorijalni program (ITP) 2021. – 2027.), a 442 milijuna eura (**25 %**) sredstva **NPOO** (slika 2).

U razdoblju provedbe S3 do 2029. 2021. - 2024., kroz ukupno **35 poziva S3** na nacionalnoj i regionalnoj razini **objavljeno je 619 milijuna eura bespovratnih sredstava**, odnosno 35 % alokacije, a ugovoreno je 560 milijuna eura, tj. 91 % ukupnog iznosa objavljenih poziva, odnosno 32 % ukupne alokacije S3 do 2029. Do kraja 2024. isplaćeno je 101 milijun eura, odnosno 18 % ugovorenih sredstava (slika 8).

Ukupan iznos ugovorenih sredstava za projekte na nacionalnoj i regionalnoj razini (uključujući privatno sufinanciranje) na kraju 2024. bio je **750 milijuna eura**. Najviše je ugovoreno u Posebnom cilju 1. Poboljšanje znanstvene izvrsnosti (281 milijun eura, tj. 38 %⁵), a najmanje u Posebnom cilju 2. Premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora (74 milijuna eura, tj. 10 %), dok je u Posebnom cilju 3. Povećanje inovacijske učinkovitosti ukupno ugovoreno 168 milijuna eura, tj. 22 % (slika 11).

Prema kategoriji korisnika, najbrojniji nositelji provedbe projekata S3 do 2029. do kraja 2024. su mikro poduzeća, s udjelom od 47 % od ukupno 1.561 korisnika ili partnera na projektima (738 mikro poduzeća; slika 12). Malih poduzeća među korisnicima i partnerima bilo je 28 % (435), a udio ukupnog broja mikro, malih i srednjih poduzeća⁶ iznosio je visokih 91 % (1.424) dok je velikih tvrtki kao korisnika/partnera na projektima bilo 2 % (27). Istraživačke organizacije čine 7 % korisnika/partnera na projektima (107; slika 12).

Prema teritorijalnoj NUTS 2 distribuciji vrijednosti ugovorenih projekata S3 do 2029., najveći udio zabilježen je očekivano za Grad Zagreb (44 %), a potom za Panonsku (25 %), Jadransku (19 %) te Sjevernu Hrvatsku (12 %; slika 13).

Prema ostvarenim vrijednostima pokazatelja vizije: Bruto domaći izdaci za istraživanje i razvoj⁷ (GERD) značajnije su porasli i dostigli **1,39 %** (2023.) u odnosu na polaznu vrijednost 1,24 % (2021.); **Položaj Hrvatske na Europskoj ljestvici uspjeha u inoviranju (EIS) 2024. godine** s izvedbom 69,6 % prosjeka EU-a identičan je u odnosu na polaznu vrijednost 2021. godine (**22. mjesto**; tablica 4), a prema S3 do 2029., cilj je pozicionirati se iznad 18. mjesta do 2030. godine (tablica 4).

Prema ostvarenim vrijednostima pokazatelja Posebnog cilja 1, Poboljšanje znanstvene izvrsnosti, 4,8 % znanstvenih publikacija Hrvatske je među 10 % globalno najcitiranijih publikacija, što je značajno približavanje ciljnoj vrijednosti od 5,2 % za 2029. Zabilježena vrijednost od 413 za pokazatelj **Povećana kvaliteta rezultata istraživanja (publikacije)**

⁵ Distribucija alokacije bespovratnih sredstava S3 do 2029. na Posebne ciljeve vidljiva je u tablici 1.

⁶ Uključujući i obrte, slika 12

⁷ U S3 do 2029. prati se udio bruto izdataka za istraživanje i razvoj u BDP-u izražen u postotku.

mjereno nacionalnim **H-indeksom** premašila je ciljnu vrijednost za 2029. godinu koja je iznosila 350 (tablica 5).

Prema ostvarenim vrijednostima pokazatelja posebnog pod-cilja 1.1. Poboljšanje uvjeta financiranja za znanstvenu izvrsnost usvojen je Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju te Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (tablica 6). **U ostvarenju posebnog pod-cilja 1.2. Razvijanje kapaciteta mladih istraživača** velik broj mladih istraživača je primio potporu te se završetkom projekata očekuje ostvarenje ciljnih vrijednosti pokazatelja (tablica 7).

Prema pokazateljima Posebnog cilja 2. Premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora, na kraju 2024. značajno je narastao broj javno-privatnih koautorskih znanstvenih publikacija na milijun stanovnika (213 u odnosu na polaznih 154 i ciljnu vrijednost 200) dok vrijednost od 0,5 prijava patenata Europskom patentnom uredu (EPO) na milijun BDP-a pokazuje vrlo mali porast od polazne vrijednosti 0,44 (ciljna vrijednost za 2029. iznosi 2; tablica 9). Izdaci za istraživanje i razvoj poslovnog sektora⁸ (BERD) iznose 0,76 % (2023. godine) u odnosu na polaznih 0,58 % te ciljnih 1 % (tablica 9 i slika 18).

Prema ostvarenim vrijednostima pokazatelja posebnog pod-cilja 2.1. Povećanje suradnje između istraživačkih organizacija i poduzeća, na kraju 2024. broj ugovorenih suradničkih projekata iznosio je 89 te se očekuje dosezanje ciljne vrijednosti od 84 podržana suradnička istraživačka projekta 2029. (tablica 19). Ostvarene vrijednosti pokazatelja u okviru posebnog pod-cilja 2.2. **Poboljšanje tržišne spremnosti rezultata istraživanja i razvoja** su ispod planiranih u okviru ključne etape za 2024. za pokazatelje **Broj podržanih projekata transfera tehnologije** (ostvareno 5; ciljna vrijednost za ključnu etapu 44) te **Broj podržanih projekata industrijskih istraživanja i eksperimentalnog razvoja** (ostvareno 9; ciljna vrijednost za ključnu etapu 130). Za pokazatelj **broj podnesenih prijava za intelektualno vlasništvo**⁹ ostvarena je planirana vrijednost za ključnu etapu 2024. (vrijednost 3; tablica 11). Ukupna **vrijednost ugovorenih privatnih ulaganja** je 184 milijuna eura (ciljna vrijednost za 2029. za pokazatelj rezultata **Vrijednost privatnih ulaganja povrh javne potpore** iznosi 190,27 milijuna eura; tablica 11).

Prema ostvarenim vrijednostima pokazatelja Posebnog cilja 3. Povećanje inovacijske učinkovitosti, za pokazatelj **broj diplomanata u prirodnim znanostima na 1000 stanovnika**, ostvarena je vrijednost 22,1 čime je premašena ciljna vrijednost 2029. (22; tablica 12), **vrijednost izvoza usluga više dodane vrijednosti kao postotak ukupnog izvoza usluga** gotovo je dosegla ciljnu vrijednost 2029. (ostvareno 23,1 %, ciljna vrijednost 23,6 %), a **prodaja inovacija koje su nove na tržištu i za poduzeće kao postotak prometa** od 13,1 % također je premašila ciljnu vrijednost 2029. (koja iznosi 12 %; tablica 12).

Prema pokazateljima posebnog pod-cilja 3.1. Poboljšanje start-up ekosustava za pokazatelj **broj podržanih novoosnovanih poduzeća** nije ostvarena planirana vrijednost (ostvareno 149; vrijednost za ključnu etapu 2024. 261; tablica 13).

⁸ U S3 do 2029. prati se udio izdataka za istraživanje i razvoj poslovnog sektora u BDP-u izražen u postotku.

⁹ Nakon završetka provedbe projekta.

Prema pokazateljima posebnog pod-cilja 3.2. Podrška digitalizaciji i zelenoj tranziciji poduzeća broj podržanih poduzeća u digitalizaciji ili zelenoj tranziciji u razdoblju 2021. - 2024. iznosio je 127 (0 planiranih za ključnu etapu 2024.), a broj podržanih organizacija za poslovnu podršku (u digitalizaciji) bio je 0 (3 planirano za ključnu etapu 2024.; tablica 14).

U okviru posebnog pod-cilja 3.3. Poboljšanje vještina za inovacije ostvarena vrijednost za broj studenata koji su dobili STEM i IKT stipendije bila je 2653 u odnosu na planiranih 3000 2024. (tablica 15).

Prema pokazateljima posebnog pod-cilja 3.4. Povećanje tržišnog dosega inovativnih proizvoda ostvarena vrijednost u 2024. za pokazatelj broj uvedenih inovativnih proizvoda već je premašila ciljnu vrijednost 2029. (201 u odnosu na 70; tablica 16), a također i broj podržanih poduzeća (u inovativnim proizvodima) sa ostvarenom vrijednošću pokazatelja od 133 premašio je planiranu vrijednost za ključnu etapu 2024. (95; tablica 16).

Tematska prioritetna područja (TPP) koja su se na kraju 2024. godine isticala prema broju i financijskoj vrijednosti ugovorenih projekata bila su **TPP7 Digitalni proizvodi i platforme** (55,2 % broja ugovorenih projekata) te **TPP2 Pametna i čista energija** (32,1 % ukupne ugovorene vrijednosti projekata; slike 21 i 22). Treće značajnije zastupljeno je Tematsko područje **TPP1 Personalizirana briga o zdravlju** – 12,3 % ukupnog broja projekata te 17,5 % ukupne ugovorene vrijednosti projekata (slike 21 i 22). **TPP6 Prilagođeni i integrirani proizvodi od drva** bilo je najslabije zastupljeno među ugovorenim projektima (1,6 % ukupnog broja projekata i 5,8 % ukupne ugovorene vrijednosti projekata; slike 21 i 22).

Mikro poduzeća najzastupljenija su kao korisnici i partneri na projektima svih 7 TPP-ova promatrajući broj projekata, pri čemu se ističe **TPP 7 Digitalni proizvodi i platforme** u kojem mikro poduzeća provode **62 %** ukupnog broja projekata (slika 23). Istovremeno, **srednja i mala poduzeća** dominiraju kao korisnici i partneri promatrajući financijsku vrijednost projekta pa tako na primjer u **TPP-u 3 Pametan i zeleni promet srednja poduzeća provode 50 %** ukupne ugovorene vrijednosti projekata. **Istraživačke organizacije** kao korisnici i partneri ističu se prema broju i ugovorenoj vrijednosti projekata u **TPP-u 1 Personalizirana briga o zdravlju** (17 % broja i 26 % vrijednosti projekata; slika 23).

Prema teritorijalnoj distribuciji na NUTS 2 razini ugovorene vrijednosti projekata S3 do 2029. unutar 7 TPP-a, u Gradu Zagrebu prevladava TPP1 Personalizirana briga o zdravlju (43 milijuna eura, odnosno 33 % ukupne ugovorene vrijednosti; tablica 17). U **Jadranskoj Hrvatskoj i Sjevernoj Hrvatskoj** najzastupljenije je **TPP2 Pametna i čista energija** (46 milijuna eura, odnosno 43 % ukupne ugovorene vrijednosti projekata u Jadranskoj Hrvatskoj te 36 milijuna eura, odnosno 40 % ukupne ugovorene vrijednosti projekata u Sjevernoj Hrvatskoj), u **Panonskoj Hrvatskoj** ističe se **TPP7 Digitalni proizvodi i platforme** sa 36 milijuna eura, odnosno 29 % ukupne ugovorene vrijednosti projekata; tablica 17).

U okviru S3 do 2029. na regionalnoj razini koja obuhvaća proces **industrijske tranzicije hrvatskih regija (ITHR)**, u okviru **alokacije bespovratnih sredstava** u iznosu od **536 milijuna eura** (tablica 1) u razdoblju 2021. – 2024. objavljena su 3 poziva ukupnog iznosa bespovratnih sredstava 160 milijuna eura, od kojih se najveća alokacija u iznosu od 150 milijuna eura odnosi na poziv „Jačanje strateških partnerstva za inovacije u procesu industrijske tranzicije“ (SPIN; tablica 2; slika 20). Ukupan ugovoreni iznos na regionalnoj razini S3 do kraja 2024. godine za 78 projekata SPIN poziva bio je 227 milijuna eura.

U okviru **poduzetničkog otkrivanja za ITHR** MRRFEU je započelo s održavanjem RLV strateških foruma na temu definiranja misija za istraživanje, razvoj i inovacije (IRI misija) kojima se rješavaju društveni izazovi Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske, a također su započete i aktivnosti identificiranja pametnih vještina za industrijsku tranziciju, s naglaskom na vještine potrebne za razvoj i primjenu STEP tehnologija.

U okviru **upravljanja i poduzetničkog otkrivanja S3 do 2029. na nacionalnoj razini**, tijekom 2024. intenzivirale su se pripremne aktivnosti za uspostavu sustava te je na sjednici Vlade RH 16. siječnja 2025. donesena Odluka o osnivanju Nacionalnog inovacijskog vijeća kao tijela zaduženog za sveukupnu koordinaciju politika istraživanja i inovacija u RH i upravljanja provedbom Strategije pametne specijalizacije do 2029. Na konstituirajućoj sjednici NIV-a 11. travnja 2025. usvojeni su Poslovnik o radu NIV-a te Odluka o osnivanju Međuresorne radne skupine (MRS) za podršku upravljanju S3 do 2029., kao međuresornog radnog tijela koje osigurava koordinaciju resornih tijela državne uprave u području inovacijske politike. Na prvoj sjednici MRS-a održanoj 15. srpnja 2025. usuglašeni su prijedlozi Odluke o osnivanju Tematskih inovacijskih vijeća (TIV), Poslovnika o radu TIV-ova te Metodologije za izbor članova TIV-ova čime su se stvorili preduvjeti za osnivanje i početak rada TIV-ova.

1. Uvod

1.1 Kontekst S3 do 2029.

U financijskom razdoblju 2021. – 2027. Europska unija (EU) se suočava s padom vlastitog rasta i konkurentnosti na globalnoj razini te su joj nužno potrebne promjene kako bi smanjila zaostajanje. Za transformaciju gospodarstva i društva neophodno je u svim segmentima provoditi aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija.

U rujnu 2024. godine predstavljeno je stručno Izvješće Maria Draghija o konkurentnosti, „Budućnost europske konkurentnosti“^c, u kojem se konstatira kako Europa već dosta dugo, počevši od 2000.-tih, zbog usporenog rasta zaostaje globalno za SAD-om, Kinom i ostalim vodećim državama te da je od egzistencijalne važnosti značajno povećati investicije i produktivnost. Jedan od ključnih uzroka niske produktivnosti je zaostajanje u razvoju novih tehnologija, a prva od tri velike transformacije¹⁰ koju Europa mora provesti kako bi ponovno ubrzala rast je smanjiti zaostajanje u inovacijama za globalnim liderima SAD-om i Kinom.

I u najnovijem Izvješću Europske komisije za Hrvatsku^d ističu se inovacije kao jedno od područja koje najviše doprinosi povećanju produktivnosti¹¹. Upravo je vizija hrvatske S3 do 2029. usmjerena na inovativni učinak istraživanja i kapaciteta za jačanje konkurentnosti, kako bi se ostvarila industrijska, digitalna i zelena transformacija.

S3 do 2029. treba dovesti do značajnijih javnih i posebno privatnih ulaganja u istraživanje i razvoj, intenzivnije suradnje znanosti i gospodarstva te transfera tehnologije i posljedično značajnijeg rasta produktivnosti u hrvatskom gospodarstvu.

1.2. S3 do 2029.

S3 do 2029. strateški je dokument koji uz horizontalne ciljeve na nacionalnoj razini te ciljeve industrijske tranzicije na regionalnoj razini definira prioritetna područja za poticanje ulaganja u IRI javnim sredstvima te predstavlja omogućavajući uvjet (*ENC*) za provedbu EU fondova 2021. – 2027. i stratešku podlogu za financiranje projekata u području IRI-ja iz fondova EU-a.

S3 do 2029. usvojena je na sjednici Vlade Republike Hrvatske 13. prosinca 2023. godine, a osmišljena je kao nastavak prethodne S3 za razdoblje 2016. - 2020. te će se po potrebi usklađivati s budućim trendovima i potrebama dionika nacionalnog inovacijskog sustava, kao i trendovima, novonastalim okolnostima i izazovima u gospodarstvu i društvu na nacionalnoj, regionalnoj, europskoj i globalnoj razini.

S3 do 2029. usklađena je s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. (NRS 2030.) te kao dio strateškog okvira NRS 2030. predstavlja glavnu strategiju u području IRI-ja u razdoblju do 2029. godine.

¹⁰ Druga transformacija je stvaranje zajedničkog plana za dekarbonizaciju i kompetitivnost, a treća povećanje sigurnosti i smanjenje ovisnosti o resursima.

¹¹ Izvješće obuhvaća tri cjeline: Inovacije, poslovno okruženje i produktivnost; Dekarbonizacija, priuštivost energije i održivost; Vještine, kvaliteta poslova i socijalna pravednost.

U financijskom razdoblju 2021. - 2027. S3 do 2029. doprinosi ostvarivanju cilja kohezijske politike „Pametnija Europa“ kroz poticanje inovacija, industrijske tranzicije i modernizacije gospodarstva i cjelokupnog društva na nacionalnoj i regionalnoj razini.

Temelji se na pristupu „odozdo prema gore“ (engl. *bottom-up*), u kojem se, u skladu s procesom poduzetničkog otkrivanja, prikupljaju *inputi* relevantnih dionika (poduzetnika i znanstvenika, a osobito članova tematskih inovacijskih vijeća) kako bi S3 do 2029. bila utemeljena na njihovim realnim potrebama, kapacitetima i potencijalima.

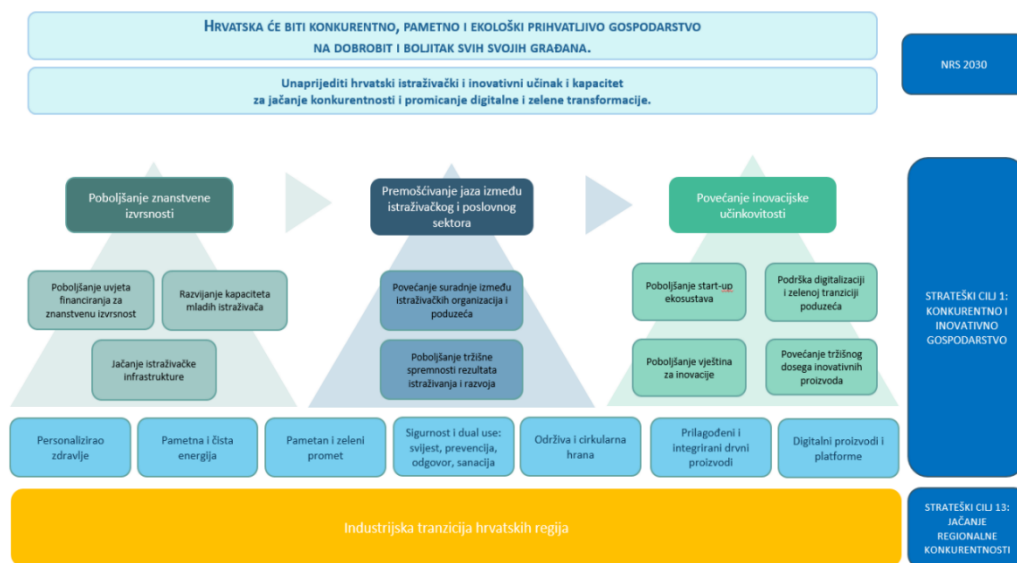
Za razliku od prethodne S3 2016. – 2020., S3 do 2029. uz horizontalnu intervencijsku logiku na nacionalnoj razini, uključuje i regionalnu razinu s obzirom na to da obuhvaća i proces industrijske tranzicije hrvatskih regija - Panonske, Jadranske i Sjeverne Hrvatske.

Specifično i važno za koncept pametne specijalizacije je i da uključuje vertikalnu intervencijsku logiku. S3 do 2029. definira sedam tematskih prioritetnih područja (TPP) za koja postoje razvojni kapaciteti i potencijali. To su: Personalizirana briga o zdravlju, Pametna i čista energija, Pametan i zeleni promet, Sigurnost i dvojna namjena - svijest, prevencija, odgovor i sanacija, Održiva i kružna hrana, Prilagođeni i integrirani proizvodi od drva te Digitalni proizvodi i platforme. Za svako tematsko prioritetno područje definiran je transformacijski cilj te teorija promjene koja vodi ka ostvarenju transformacijskog cilja.

Hrvatska S3 do 2029. povezuje nacionalni i regionalni razvoj te kroz vertikalne tematske prioritete (tematska prioritetna područja, TPP) usmjerava javna, a također i privatna sredstva u područja s najvećim potencijalom za transformaciju gospodarstva, povećanje konkurentnosti i cjelokupni društveni napredak Hrvatske.

1.2.1. Vizija i ciljevi

Vizija S3 do 2029. ostvaruje se kroz tri Posebna cilja i devet Posebnih pod – ciljeva postavljenih na nacionalnoj razini i usmjerenih na jačanje konkurentnosti i inovativnog gospodarstva. S3 do 2029. na regionalnoj razini obuhvaća i proces industrijske tranzicije hrvatskih regija (Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske). Na slici 1 prikazana je vizija S3 do 2029. te ciljevi i tematska prioriteta područja na nacionalnoj razini. Nadalje, prikazana je i industrijska tranzicija kao regionalna razina S3 te povezanost S3 sa strateškim ciljevima NRS-a 2030.

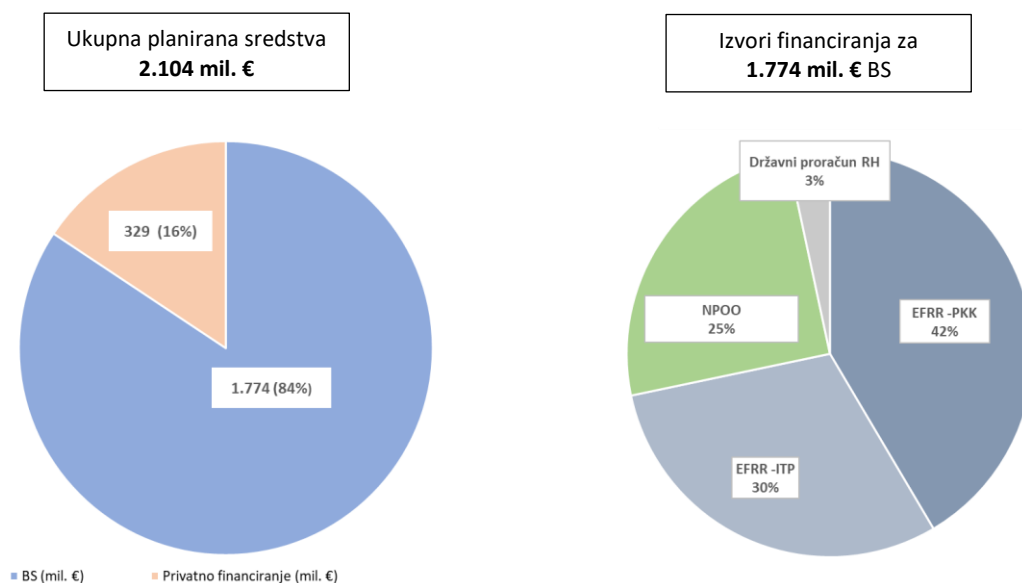
Izvor: S3 do 2029., slika 4.1.^a

SLIKA 1. VIZIJA I CILJEVI S3 DO 2029.

1.2.2. Provedbeni okvir: Planirana sredstva, izvori financiranja, intervencije i pozivi

Ukupna planirana sredstva za S3 do 2029. godine iznose 2.104 milijuna eura, od čega je 1.774 milijuna eura alokacija bespovratnih sredstava (slika 2).

Izvore financiranja za bespovratna sredstva (BS) S3 do 2029. čine EFRR – 72 % (od čega 42 % u okviru PKK te 30 % u okviru ITP), NPOO – 25 % te državni proračun (nacionalno financiranje) – 3 % (slika 2).

SLIKA 2. UKUPNA PLANIRANA SREDSTVA I IZVORI BESPOVRATNIH SREDSTAVA (BS) ZA S3 DO 2029.

Ciljevi S3 do 2029. na nacionalnoj razini i ciljevi industrijske tranzicije hrvatskih regija ostvaruju se kroz 53 S3 intervencije. Ukupno 46 S3 intervencija planirano je za ostvarivanje 3 Posebna cilja na nacionalnoj razini, a kroz 7 S3 intervencija planirana je provedba procesa industrijske tranzicije Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske^e (tablica 1).

TABLICA 1. 53 INTERVENCIJE S3 DO 2029. I UKUPNA ALOKACIJA ZA BESPOVRATNA SREDSTVA (BS)¹²

Šifra	Naziv	Nadležnost	Alokacija (BS)
Posebni cilj 1. Poboljšanje znanstvene izvrsnosti			454.151.254 €
1 S3INT	Projekti temeljnih istraživanja	HRZZ	5.263.157 €
2 S3INT	Sinergijski programi s Obzor Europa	MZOM	34.406.215 €
3 S3INT	Znanstveni centri izvrsnosti	MZOM	12.000.000 €
4 S3INT	Ulaganje u tržišno orijentirane istraživačko-razvojne aktivnosti znanstvenih organizacija	MZOM	34.406.216 €
5 S3INT	Reforma financiranja IRI-ja u javnim istraživačkim organizacijama	MZOM	59.725.263 €
6 S3INT	Reforma okvira za razvoj karijera istraživača	MZOM	0 €
7 S3INT	Program mobilnosti istraživača	MZOM i HRZZ	6.025.615 €
8 S3INT	Uspostavni istraživački projekti // Program uspostave samostalne karijere // Program mladih istraživača	MZOM i HRZZ	32.624.547 €
9 S3INT	Otvorene znanstvene infrastrukturne multidisciplinarne istraživačke platforme (O-ZIP)	MZOM	61.000.000 €
10 S3INT	Ulaganje u istraživačko tehnološku infrastrukturu	MZOM	74.451.122 €
11 S3INT	Ulaganje u istraživačku i tehnološku infrastrukturu u STEM i IKT područjima	MZOM	71.869.400 €
12 S3INT	Jačanje institucionalnih kapaciteta sveučilišta i znanstvenih instituta za inovacije	MZOM	62.379.719 €
Posebni cilj 2. Premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora			367.381.597 €
13 S3INT	Ciljana znanstvena istraživanja (PKK 21.-27.)	MZOM	29.593.441 €
14 S3INT	Ciljana znanstvena istraživanja (NPOO)	MZOM i HRZZ	50.003.318 €
15 S3INT	Program stažiranja u poslovnom sektoru	MZOM	2.402.282 €
16 S3INT	Dokazivanje koncepta	MZOM	31.912.609 €
17 S3INT	Start-up/spin-off poduzeća mladih istraživača	MZOM	5.043.466 €
18 S3INT	Program transfera tehnologije	MZOM	39.409.865 €
19 S3INT	Podrška novoosnovanim poduzećima	MZOM	9.748.428 €
20 S3INT	Podrška za istraživanje i razvoj u poslovnom sektoru (IRI S3)	MINGO	191.170.820 €
21 S3INT	Inovacijski vaučeri	MINGO	4.874.214 €
22 S3INT	Sinergije s IRI programima za poduzeća (Programi Unije)	MINGO	2.924.528 €
23 S3INT	Reforma poreznih poticaja za istraživanje i razvoj	MINGO	298.626 €
Posebni cilj 3. Povećanje inovacijske učinkovitosti			416.624.999 €
24 S3INT	Bespovratna sredstva za inovacije namijenjene start-up poduzećima // Inovacije u novoosnovanim malim i srednjim poduzećima	MINGO	33.429.463 €
25 S3INT	Fond rizičnog kapitala	MINGO	60.000.000 € ¹³
26 S3INT	Diversifikacija tržišta kapitala i poboljšanje pristupa alternativnim oblicima financiranja (reforma) Reforma nema direktni financijski učinak.	MFIN i HANFA	0 €
27 S3INT	Jačanje akceleratorne aktivnosti (nadležnost: MINGO delegirao na HAMAG-BICRO)	HAMAG-BICRO	7.963.368 €
28 S3INT	Podrška poduzetništvu	MINGO	1.990.000 € ¹³
29 S3INT	Pametna industrija // Bespovratna sredstva za digitalizaciju	MINGO	74.836.888 €
30 S3INT	Potpora procesnim i organizacijskim inovacijama u malim i srednjim poduzećima	MINGO	17.188.524 €
31 S3INT	Vaučeri za digitalizaciju	MINGO	13.874.514 €
32 S3INT	Strateški okvir za digitalne inovacijske centre	MINGO	331.807 €
33 S3INT	Jačanje Nacionalnog inovacijskog sustava (NIS) i podrška digitalizaciji (Jačanje ECINTV-a)	MINGO	9.748.428 €
34 S3INT	Jačanje (europskih) digitalnih inovacijskih centara	MINGO	29.120.556 €
35 S3INT	Nacionalni strateški i operativni okvir za digitalnu transformaciju gospodarstva i za razvoj umjetne inteligencije	MPUDT ¹⁴	398.168 €
36 S3INT	STEM i IKT stipendije	MZOM	19.077.775 €
37 S3INT	Vještine radne snage za pametnu specijalizaciju	MINGO	12.840.000 €
38 S3INT	Jačanje kompetencija studenata i mladih istraživača za pametnu specijalizaciju i industrijsku tranziciju	MZOM	10.647.059 €
39 S3INT	Menadžerske sposobnosti u malim i srednjim poduzećima	MINGO	3.981.684 €
40 S3INT	Poboljšanje kvalitete usluga poduzetničkih potpornih institucija s naglaskom na kompetencije iz područja istraživanja i razvoja, digitalizacije i primjene zelenih principa poslovanja uključujući jačanje kapaciteta članova uspostavljene mreže	MINGO	6.380.000 €
41 S3INT	Jačanje kompetencija poduzetnika za pametnu specijalizaciju i industrijsku tranziciju	MINGO	6.380.000 €
42 S3INT	Uključivanje u lance vrijednosti i suradnja među poduzećima	MINGO	7.448.361 €
43 S3INT	Aktivnosti internacionalizacije u malim i srednjim poduzećima	MINGO	29.779.050 €
44 S3INT	Certifikacija	MINGO	19.978.350 €
45 S3INT	Komercijalizacija inovacijskih projekata	MINGO	50.434.667 €
46 S3INT	Priprema i provedba Plana poticanja inovacija	MINGO	796.337 €
Industrijska tranzicija			536.000.000 €
47 S3INT	Strateška partnerstva za inovacije za prioritetne niše u okviru regionalnih lanaca vrijednosti	MRRFEU	320.000.000 €
48 S3INT	Podrška inovacijskim klasterima	MRRFEU	10.000.000 €
49 S3INT	Podrška rastu i razvoju inovativnih start-up tvrtki i MSP-ova prema nišama više dodane vrijednosti	MRRFEU	90.000.000 €
50 S3INT	Horizontalni transformacijski projekt za jačanje regionalnog eko sustava za poduzetnike	MRRFEU	5.000.000 €
51 S3INT	Jačanje poslovne infrastrukture za ind. tranziciju na potpomognutim i brdsko-planinskim područjima	MRRFEU	66.000.000 €
52 S3INT	Jačanje poslovne infrastrukture za industrijsku tranziciju u urbanim područjima	MRRFEU	30.000.000 €
53 S3INT	Podrška razvoju pametnih vještina za industrijsku tranziciju	MRRFEU	15.000.000 €
Ukupno bespovratna sredstva			1.774.157.850 €

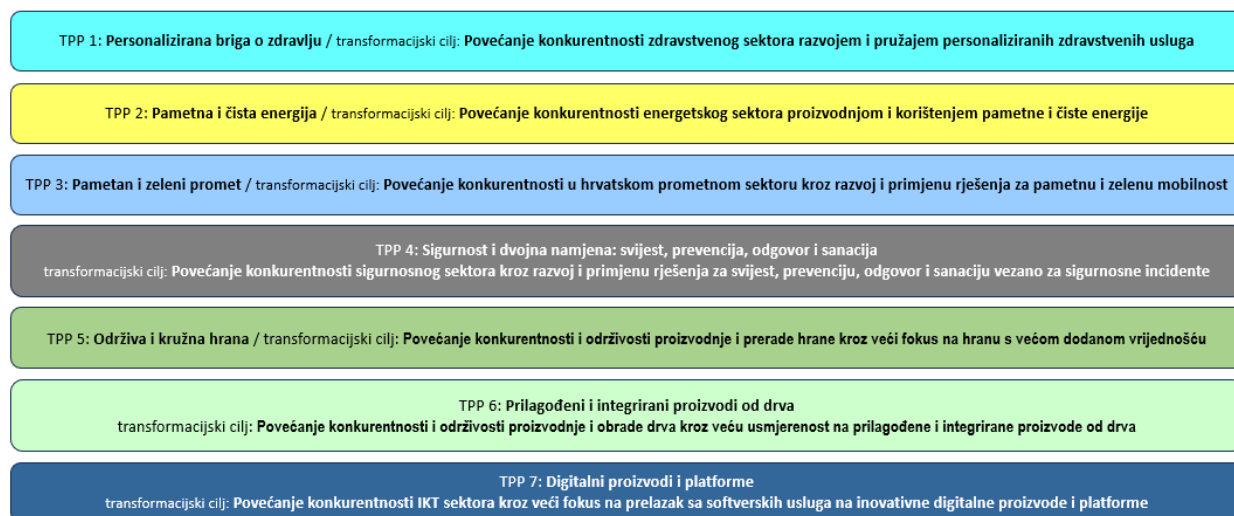
¹² Tablica se temelji na tablici iz Priloga I.a. teksta S3 do 2029., a iznosi su ažurirani u skladu sa podacima nadležnih tijela u zadanom izvještajnom razdoblju 2021.-2024. Intervencije 47 S3INT do 53 S3INT vezane uz industrijsku tranziciju hrvatskih regija naknadno su dodane.

¹³ Iznimno, za intervencije 25 i 28 riječ je o alokaciji sredstava za financijske instrumente.

¹⁴ Prethodno nadležno MINGO, a prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave MPUDT (NN 57/24).

1.2.3. Tematska prioritetna područja i transformacijski ciljevi

U okviru S3 do 2029. godine definirano je sedam tematskih prioritetnih područja (TPP), a za svako od njih postavljen je i specifičan transformacijski cilj (slika 3).

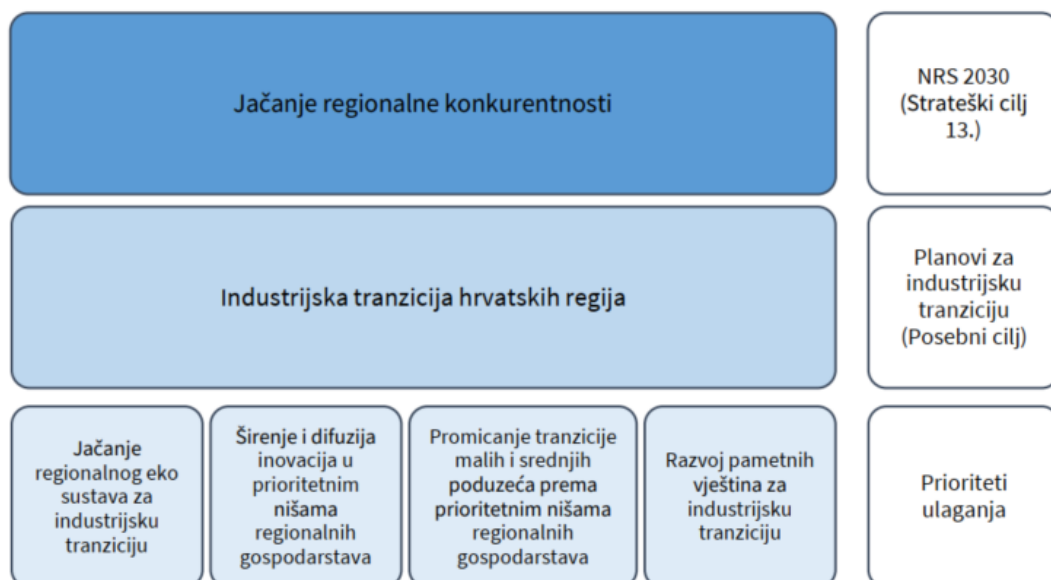
SLIKA 3. SEDAM TEMATSKIH PRIORITETNIH PODRUČJA (TPP) I PRIPADAJUĆIH TRANSFORMACIJSKIH CILJEVA

(prilagođeno prema S3 do 2029.^a)

1.2.4. Industrijska tranzicija hrvatskih regija (regionalna razina S3 do 2029.)

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) započelo je u prosincu 2020. proces industrijske tranzicije za Jadransku, Panonsku i Sjevernu Hrvatsku, NUTS2 regije koje zaostaju za prosjekom razvijenosti Europske unije. Cilj je potaknuti gospodarski rast i jačanje regionalne konkurentnosti iskorištavanjem komparativnih prednosti i prilika globalnih megatrendova, u skladu sa Strateškim ciljem 13 Nacionalne razvojne strategije RH do 2030.

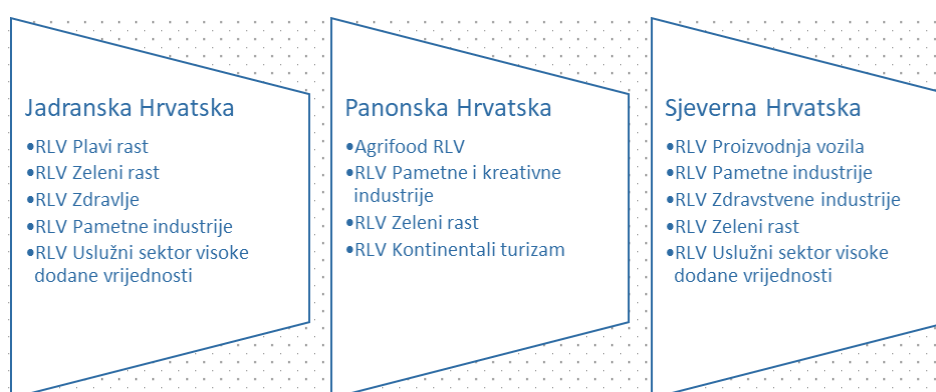
Strateški okvir za provedbu procesa industrijske tranzicije čine Planovi za industrijsku tranziciju (PIT) Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatsk^e kojima su definirani smjerovi promjena i prioriteti ulaganja te transformacijski putokaz (eng. *transformation roadmap*) koji će omogućiti tranziciju regionalnih gospodarstava prema nišama više dodane vrijednosti (slika 4).

SLIKA 4. STRATEŠKI OKVIR ZA INDUSTRIJSKU TRANZICIJU

(izvor: Izvješća o provedbi industrijske tranzicije, DODATAK IV.)

PIT-evima se pametna specijalizacija translatira na razinu NUTS 2 regija te se kroz proces poduzetničkog otkrivanja utvrđuju prioritetne niše, odnosno strateške prilike za budući razvoj Panonske, Jadranske i Sjeverne Hrvatske. Prioritetne niše, grupirane u regionalne lance vrijednosti (RLV), predstavljaju regionalni alat pametne specijalizacije za usmjeravanje fondova Kohezijske politike u hrvatskim regijama u procesu industrijske tranzicije, time definirajući smjer njihove specijalizacije sukladno teritorijalnom kapitalu i razvojnom potencijalu koji te regije posjeduju. Jačanjem RLV-ova industrijska tranzicija hrvatskih regija izravno doprinosi viziji i transformacijskim ciljevima tematskih prioritetnih područja Strategije pametne specijalizacije do 2029. godine.

SLIKA 5. REGIONALNI LANCI VRIJEDNOSTI

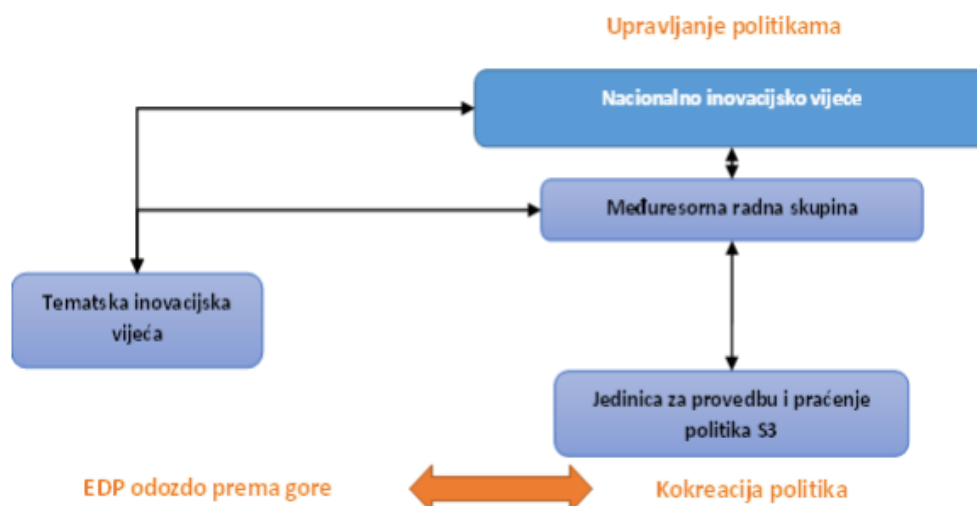
(izvor: S3 do 2029., shema na str. 40)

1.2.5. Upravljanje S3 do 2029.

Upravljanje S3 do 2029. te proces poduzetničkog otkrivanja na nacionalnoj i regionalnoj razini provode se kroz specifična nadležna tijela te operativna tijela za podršku i koordinaciju.

Institucionalni okvir za upravljanje i poduzetničko otkrivanje na nacionalnoj razini

Nacionalno inovacijsko vijeće (NIV) prema Odluci Vlade RH o osnivanju NIV-a od 16. siječnja 2025.^f predstavlja krovno tijelo nacionalnog inovacijskog sustava koje je osnovano radi sveukupne koordinacije politike istraživanja i inovacija u Republici Hrvatskoj i upravljanja provedbom Strategije pametne specijalizacije do 2029. (slika 6)¹⁵.

preuzeto iz S3 do 2029.¹, slika 7.1.

SLIKA 6. UPRAVLJANJE S3 DO 2029.

NIV broji ukupno 17 članova. Supredsjedatelji NIV-a su ministar nadležan za znanost i ministar nadležan za gospodarstvo, a članovi NIV-a su: ministar nadležan za regionalni razvoj i fondove Europske unije, ministar nadležan za rad, mirovinski sustav, obitelj i socijalnu politiku, ministar nadležan za financije, ministar nadležan za poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo, ministar nadležan za pravosuđe, upravu i digitalnu transformaciju, predstavnik Ureda predsjednika Vlade RH, predstavnik Uprave HAMAG-BICRO, upravitelj HRZZ te predsjednici 7 Tematskih inovacijskih vijeća (TIV). Poslovníkom o radu NIV-a propisana su prava i dužnosti NIV-a kao i način rada dok su Odlukom o osnivanju NIV-a definirane zadaće istoga.

Međuresorna radna skupina za podršku upravljanju Strategijom pametne specijalizacije do 2029. (S3 MRS) predstavlja međuresorno radno tijelo osnovano po načelu partnerstva kroz koje se osigurava koordinacija resornih tijela državne uprave u području inovacijske politike. Prema Odluci o osnivanju MRS-a od 11. travnja 2025.^g, S3 MRS čini ukupno 10 članova, kako

¹⁵ Iako izlazi iz datumskog okvira ovog Izvješća koje obuhvaća podatke do kraja 2024. godine, informacija je uključena s obzirom na to da je riječ o uspostavi NIV-a.

slijedi: 2 predstavnika MINGO zadužena za nacionalni inovacijski sustav te za operacije PKK i NPOO u području istraživanja i razvoja; 2 predstavnika MZOM zadužena za inovacijsku politiku te za operacije PKK i NPOO u području istraživanja i inovacija; 2 predstavnika MRRFEU u svojstvu Upravljačkog tijela zadužena za operacije u području istraživanja i inovacija i industrijske tranzicije hrvatskih regija te u svojstvu koordinacijskog tijela za industrijsku tranziciju; predstavnik Jedinice za provedbu praćenje politika S3 (S3 Jedinica); predstavnik HAMAG-BICRO-a zadužen za instrumente u području IRI-ja; predstavnik HRZZ, predstavnik SAFU.

Jedinica za provedbu i praćenje politika S3 (S3 Jedinica) koja djeluje u okviru HAMAG-BICRO-a, zadužena je, sukladno Odluci o osnivanju NIV-a^f, za obavljanje stručnih, administrativnih i organizacijskih poslova za NIV i S3 MRS. Prema tekstu S3 do 2029.¹⁶ glavni zadaci Jedinice su koordinacijska podrška NIV-u te uloga središnje točke za praćenje uspješnosti provedbe S3 kroz prikupljanje i analizu podataka u svrhu praćenja i vrednovanja iz različitih izvora i institucija. Osim toga, Jedinica djeluje kao administrativna i tehnička podrška NIV-u, MRS-u i TIV-ovima, osobito u pružanju podrške kontinuiranom procesu poduzetničkog otkrivanja.

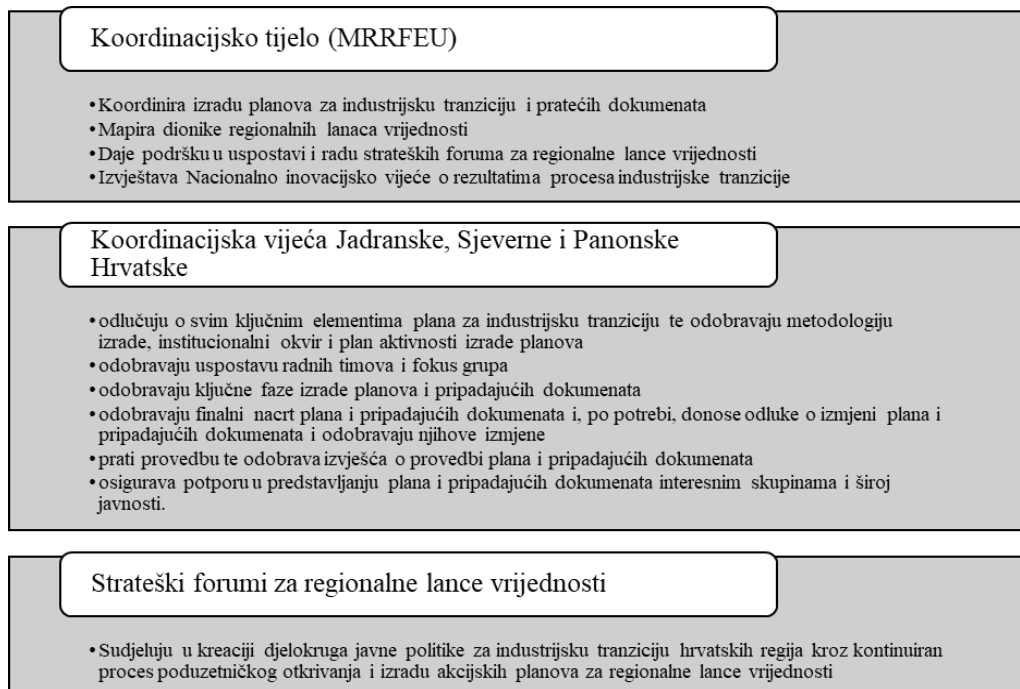
Tematska inovacijska vijeća (TIV) predstavljaju tijela za za provođenje procesa poduzetničkog otkrivanja (engl. *entrepreneurial discovery proces*, EDP) i koordinacijska su tijela za pojedina tematska prioritetna područja S3 do 2029. Cilj TIV-ova je omogućiti kontinuirani proces poduzetničkog otkrivanja te potaknuti umrežavanje i suradnju poslovnog, znanstveno-istraživačkog i javnog sektora u okviru TPP-ova. Njihov rad nastaviti će dobru praksu iz razdoblja prve S3 od 2016. do 2020. koja će se nadograditi aktivnostima koje vode razvoju i daljnjem jačanju nacionalnog inovacijskog sustava i ostalim aktivnostima u skladu s S3 do 2029.

¹⁶ S3 do 2029.^a, Poglavlje 7.1 S3 upravljanje

Institucionalni okvir za upravljanje i poduzetničko otkrivanje na regionalnoj razini u okviru procesa industrijske tranzicije

U okviru S3 do 2029., na regionalnoj razini provodi se proces industrijske tranzicije Panonske, Jadranske i Sjeverne Hrvatske. Za uspješno upravljanje industrijskom tranzicijom uspostavljen je institucionalni okvir za upravljanje koji uključuje i proces poduzetničkog otkrivanja.

Temeljem metodologije razvijene uz podršku Svjetske banke, definirana su ključna tijela u okviru upravljanja industrijskom tranzicijom: Koordinacijsko tijelo - MRRFEU, Koordinacijska vijeća Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske, radni timovi te strateški forumi za regionalne lance vrijednosti (RLV strateški forumi).

2. Status provedbe S3 do 2029.

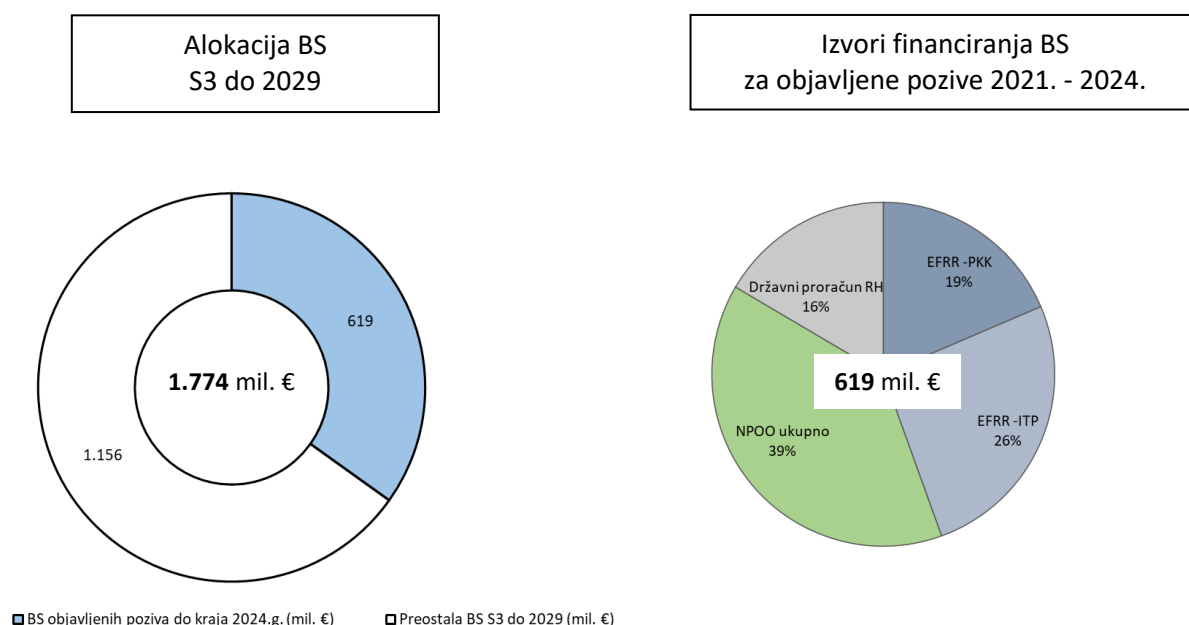
2. 1. Provedba S3 do 2029. - skupni podaci za nacionalnu i regionalnu razinu

2.1.1. Objavljeni pozivi: sredstva, projekti i korisnici

Planirana alokacija bespovratnih sredstava S3 do 2029. za podršku projektima koji doprinose inovacijama, konkurentnosti i održivom razvoju na nacionalnoj i regionalnoj razini iznosi 1.774 milijuna eura. Do kraja 2024. objavljeno je 35 poziva ukupnog iznosa bespovratnih sredstava 619 milijuna eura (slika 7 i tablica 2).

Od planirane alokacije bespovratnih sredstava S3 do 2029. u iznosu od 1.774 milijuna eura, vrijednost bespovratnih sredstava objavljenih poziva do kraja 2024. iznosila je 619 milijuna eura, odnosno 35 % planirane alokacije.

Izvori financiranja za 619 milijuna eura bespovratnih sredstava¹³ za provedbu objavljenih poziva do kraja 2024. su: Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) kroz Program konkurentnost i kohezija (PKK) s udjelom od 19 %, EFRR kroz Integrirani teritorijalni program (ITP) s udjelom od 26 %, Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO) s najvećim udjelom od 39 %, te državni proračun Republike Hrvatske (nacionalna sredstva) s udjelom od 17 %.

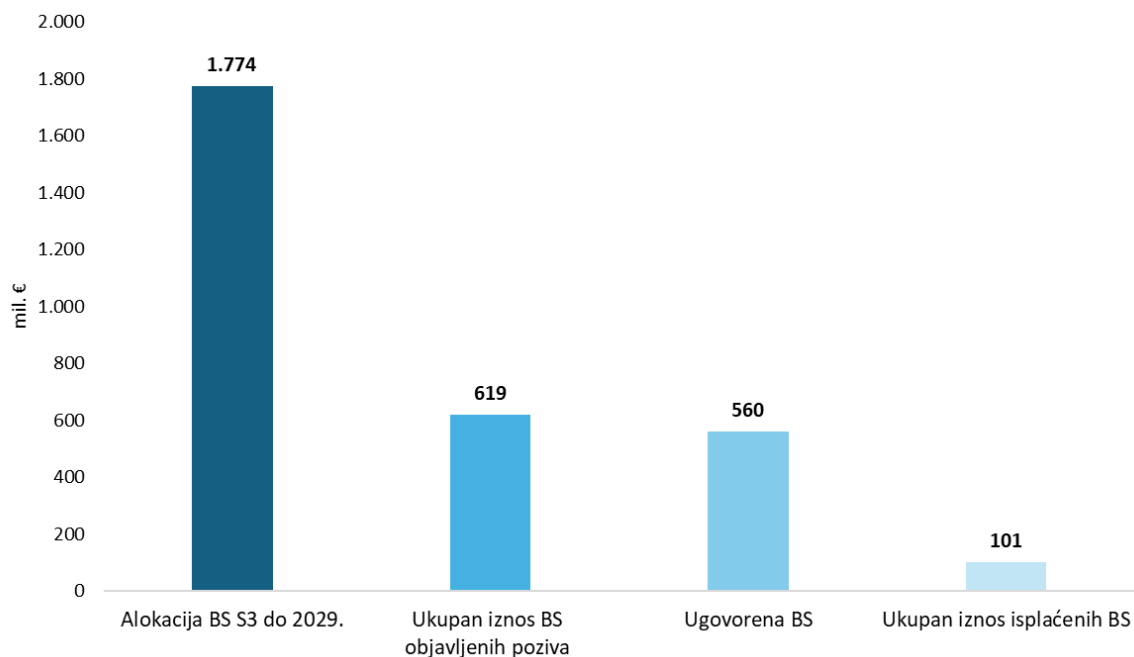
SLIKA 7. ALOKACIJA I IZVORI FINANCIRANJA BESPOVRATNIH SREDSTAVA (BS) ZA 35 POZIVA S3 DO 2029. OBJAVLJENIH U RAZDOBLJU 2021. - 2024.¹³

U razdoblju 2021. – 2024. objavljeno je 35 poziva u okviru tri Posebna cilja i procesa industrijske tranzicije S3 do 2029. (tablica 2 i Dodatak I).

TABLICA 2. 35 OBJAVLJENIH POZIVA S3 DO 2029. I UKUPNA ALOKACIJA BESPOVRATNIH SREDSTAVA (BS) 2021. - 2024.

Šifra int.	R.br. poziva	Naziv i šifra poziva	Nadležnost/ provedba	Objavljeno
Posebni cilj 1. Poboljšanje znanstvene izvrsnosti				251.670.555 €
1 S3INT	1.1.	Istraživački projekti (IP-2022-10)	HRZZ	15.926.737 €
	1.2.	Istraživački projekti (IP-2024-05)	HRZZ	12.000.000 €
7 S3INT	7.1.	Program mobilnosti istraživača (NPOO.C3.2.R2-I1.01)	MZOM / HRZZ	6.025.615 €
	8.1.	Razvoj karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti (NPOO.C3.2.R2-I1.03)	MZOM / HRZZ	19.974.783 €
	8.1.1.	Projekt razvoja karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti (DOK-2021-02)	HRZZ	15.926.737 €
	8.2.	Razvojne istraživačke potpore (NPOO.C3.2.R2-I1.06)	MZOM / HRZZ	10.020.572 €
9 S3INT	9.1.	Otvorene znanstvene infrastrukturne platforme za inovativne primjene u gospodarstvu i društvu O-ZIP, faza II (PK.1.1.09)	MZOM / SAFU	88.702.213 €
11 S3INT	11.1.	Hrvatska kvantna komunikacijska infrastruktura – CroQCI (NPOO.C3.2.R2-I2.01)	MZOM	4.999.667 €
	11.2.	Znanstveno-istraživački centar elektrotehnike i računarstva (NPOO.C3.2.R2-I2.02)	MZOM	59.594.231,00 €
	11.3.	Osuverimenjivanje infrastrukture Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša kao preduvjet izvrsnosti u istraživanjima mediteranske poljoprivrede (NPOO.C3.2.R2-I2.03)	MZOM	18.500.000,00 €
Posebni cilj 2. Premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora				83.326.666 €
14 S3INT	14.1.	Ciljana znanstvena istraživanja (NPOO.C3.2.R3-I1.04)	MZOM i HRZZ	50.003.318 €
15 S3INT	15.1.	Staziranje u gospodarstvu (NPOO.C3.2.R2-I1.05)	MZOM	2.402.283 €
16 S3INT	16.1.	Dokazivanje inovativnog koncepta - Prvi poziv (NPOO.C3.2.R3-I1.01)	MZOM	4.799.920 €
	16.2.	Dokazivanje inovativnog koncepta - Drugi Poziv (NPOO.C3.2.R3-I1.05)	MZOM	4.799.920 €
	16.3.	Dokazivanje inovativnog koncepta - Treći Poziv (NPOO.C3.2.R3-I1.06)	MZOM	6.399.894 €
17 S3INT	17.1.	Start-up/spin off poduzeća mladih istraživača (NPOO.C3.2.R2-I1.04)	MZOM	5.043.467 €
18 S3INT	18.1.	Podrška transferu tehnologije (NPOO.C3.2.R3-I1.02)	MZOM/ HAMAG-BICRO	4.505.939 €
	18.2.	Podrška uredima za transfer tehnologije (NPOO.C3.2.R3-I1.03)	MZOM/ HAMAG-BICRO	497.711 €
21 S3INT	21.1.	Inovacijski vaučeri za MSP-ove (PK.1.1.06)	MINGO/ HAMAG-BICRO	4.874.214 €
Posebni cilj 3. Povećanje inovacijske učinkovitosti				123.380.207 €
24 S3INT	24.1.	Poziv na dostavu projektnih prijedloga "Bespovratne potpore za novoosnovana poduzeća" (NPOO.C1.1.2.R2-I3.02)	MINGO/ HAMAG-BICRO	18.806.822 €
	24.2.	Poziv na dodjelu bespovratnih sredstava „Inovacije novoosnovanih MSP-ova“ (PK.1.1.08)	MINGO/ HAMAG-BICRO	14.622.642 €
27 S3INT	27.1.	Jačanje akceleracijske aktivnosti (NPOO.C1.1.2.R2-I4.01)	HAMAG-BICRO	3.450.000 €
31 S3INT	31.1.	VAUČERI ZA DIGITALIZACIJU 2 - Vaučer za digitalni marketing (VDM) (NPOO.C1.1.2.R3-I2.01 Vaučer br. 11)	MINGO/ HAMAG-BICRO	740.000 €
	31.2.	VAUČERI ZA DIGITALIZACIJU 2 - Vaučer za poboljšanje digitalnih vještina (VDV) (NPOO.C1.1.2.R3-I2.01 Vaučer br. 12)	MINGO/ HAMAG-BICRO	740.000 €
	31.3.	VAUČERI ZA DIGITALIZACIJU 2 - Vaučer za izradu strategije digitalne transformacije (VDT) (NPOO.C1.1.2.R3-I2.01 Vaučer br. 13)	MINGO/ HAMAG-BICRO	740.000 €
	31.4.	VAUČERI ZA DIGITALIZACIJU 2 - Vaučer za dijagnostiku kibernetičke otpornosti (VKO) (NPOO.C1.1.2.R3-I2.01 Vaučer br. 14)	MINGO/ HAMAG-BICRO	740.000 €
	31.5.	VAUČERI ZA DIGITALIZACIJU 2 - Vaučer za složena digitalna rješenja (VSD) (NPOO.C1.1.2.R3-I2.01 Vaučer br. 15)	MINGO/ HAMAG-BICRO	740.000 €
36 S3INT	36.1.	Dodjela STEM i ICT stipendija (NPOO.C3.2.R2-I1.02)	MZOM	4.978.800 €
	36.2.	Dodjela STEM i ICT stipendija - Drugi Poziv (NPOO.C3.2.R2-I1.08)	MZOM	4.978.800 €
	36.3.	Dodjela STEM i ICT stipendija - Treći Poziv (NPOO.C3.2.R2-I1.09)	MZOM	2.408.476 €
44 S3INT	44.1.	Potpore poduzećima za certifikaciju proizvoda i uvođenje sustava upravljanja (PK.1.3.04)	MINGO/ HAMAG-BICRO	20.000.000 €
45 S3INT	45.1.	Poziv na dostavu projektnih prijedloga "Komerijalizacija inovacija" (NPOO.C1.1.2.R2-I5.01)	MINGO/ HAMAG-BICRO	50.434.667 €
Industrijska tranzicija				160.211.350 €
47 S3INT	47.1.	Jačanje strateških partnerstva za inovacije u procesu industrijske tranzicije	MRRFEU/ HAMAG-BICRO	150.000.000 €
50 S3INT	50.1.	Horizontalni transformacijski projekt za jačanje regionalnog eko sustava za industrijsku tranziciju	MRRFEU/ SAFU	5.000.000 €
52 S3INT	52.2.	ITU-Regionalni centar za pred inkubaciju u pametnoj industriji	MRRFEU/ SAFU	5.211.350 €
Ukupno bespovratna sredstva (BS)				618.588.778 €

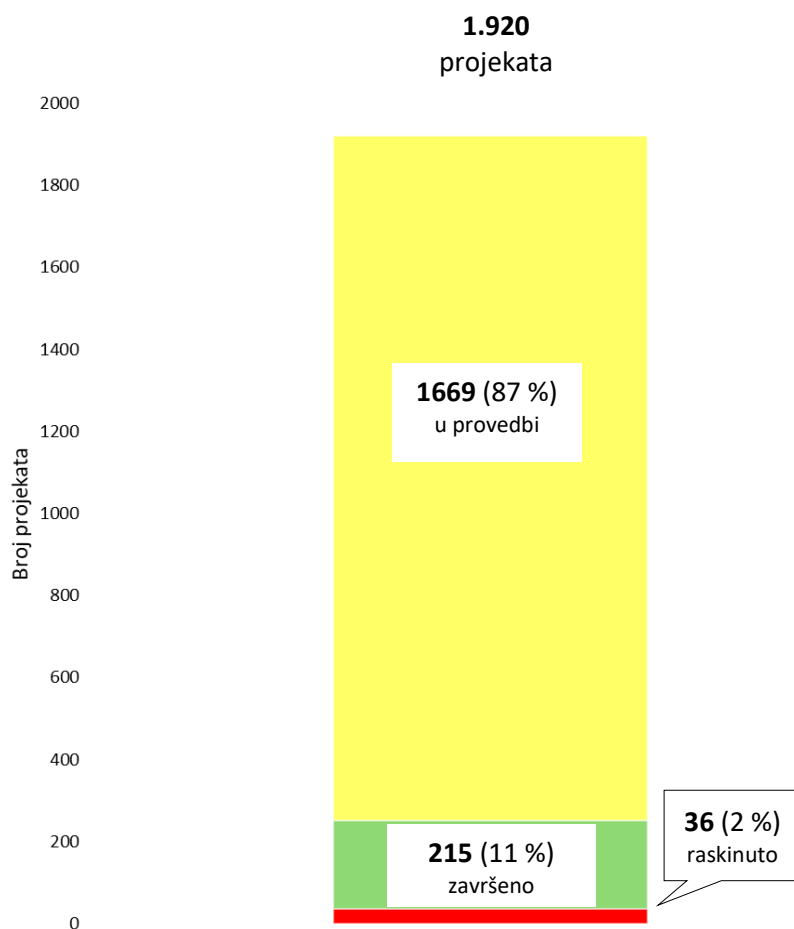
Od 560 milijuna eura ugovorenih BS što čini čak 91 % ukupnih BS planiranih za objavljene pozive, u razdoblju 2021. - 2024. isplaćeno je svega 18 % (slika 8).

SLIKA 8. STATUS APSORPCIJE ALOCIRANIH BESPOVRATNIH SREDSTAVA (BS) S3 DO 2029. NA KRAJU 2024.

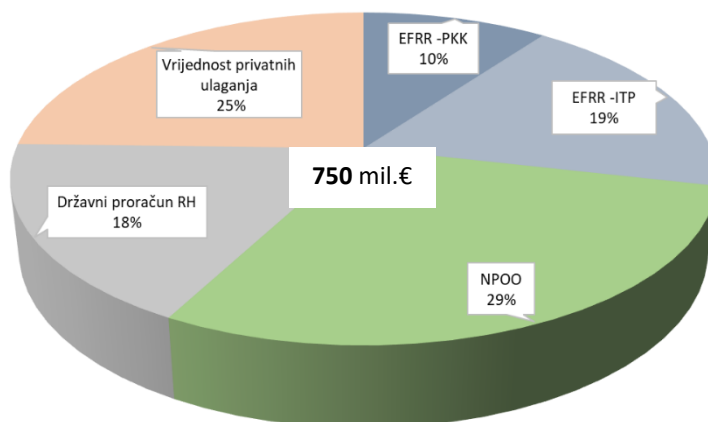
Podaci o dinamici isplate zahtijevaju dodatnu analizu te potencijalne korektivne mjere kako bi se osigurala pravovremena realizacija sredstava i učinkovitost provedbe strategije.

Do kraja 2024. ukupan broj ugovorenih projekata S3 do 2029. iznosio je 1.920 od čega je u provedbi bilo njih 1669 (87 %), završeno 215 (11 %) te raskinuto 36 (2 %; slika 9).

SLIKA 9. STATUS PROVEDBE UGOVORENIH PROJEKATA S3 DO 2029. U RAZDOBLJU 2021. – 2024.

Ukupna vrijednost 1.920 ugovorenih S3 projekata do 2029. godine iznosila je na kraju 2024. godine 750 milijuna eura. Od toga, 75 % odnosi se na bespovratna sredstva, a preostalih 25 % u iznosu od 184 milijuna eura čine planirana privatna ulaganja (slika 10).

SLIKA 10. UKUPNA VRIJEDNOST I IZVORI FINANCIRANJA ZA 1.920 UGOVORENIH PROJEKATA S3 DO 2029. U RAZDOBLJU 2021.- 2024.

Prema distribuciji ukupnih sredstava od 750 milijuna eura ugovorenih projekata S3 do 2029., u razdoblju do kraja 2024. godine najviša ulaganja bila su usmjerena na jačanje istraživačkih kapaciteta i industrijsku tranziciju (slika 11).

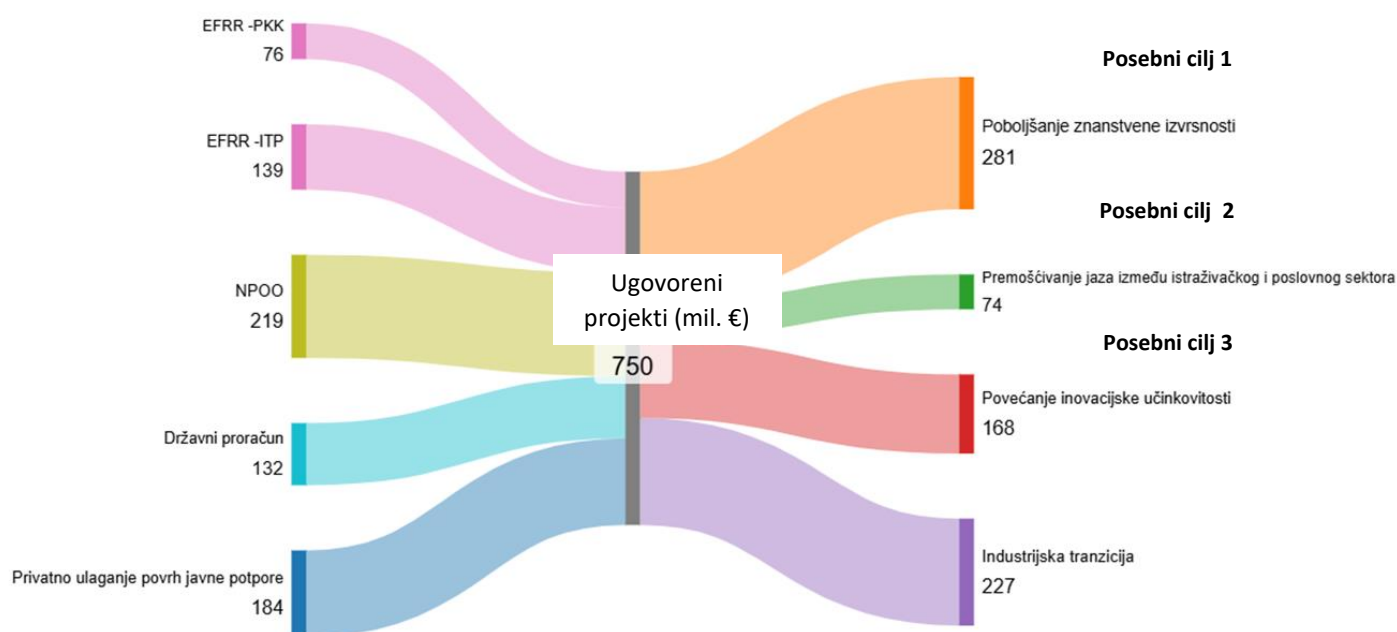
Najveći udio ugovorenih sredstava, 281 milijun eura (37,5 %), usmjeren je na poboljšanje znanstvene izvrsnosti, što odražava snažnu podršku razvoju istraživačke infrastrukture, kompetencija i međunarodne konkurentnosti znanstvenih institucija.

Za proces industrijske tranzicije Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske ugovoreno je ukupno 227 milijuna eura (30,3 %) čime se potiče modernizacija proizvodnje, zelena i digitalna transformacija te jačanje otpornosti i održivosti industrijskih sektora u cilju jačanja regionalne konkurentnosti i postizanja ravnomjernijeg regionalnog razvoja Hrvatske.

Na povećanje inovacijske učinkovitosti usmjereno je 168 milijuna eura (22,4 %), čime se podržavaju aktivnosti komercijalizacije inovacija, jačanje istraživačko-razvojnih kapaciteta poduzeća te razvoj novih proizvoda i usluga.

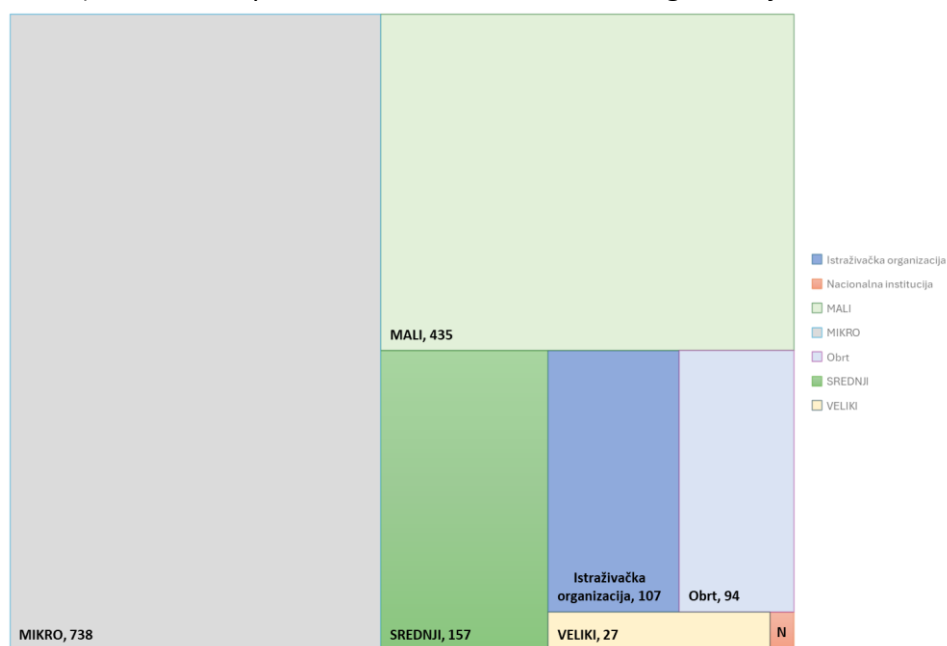
Najmanji udio ugovorenih sredstava u promatranom razdoblju od 74 milijuna eura (9,8 %) ima za cilj premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora, što upućuje na potrebu dodatnog fokusiranja na jačanje suradnje i prijenosa znanja iz znanosti u gospodarstvo – ključnog elementa za učinkovit inovacijski sustav.

Na kraju 2024. godine, podaci o raspodjeli ugovorenih sredstava u provedbi S3 do 2029. ukazuju na uravnotežen pristup koji kombinira ulaganja u te povezivanje znanosti i gospodarstva uz prijelaz prema industriji budućnosti, uz naglašenu potrebu za jačim integriranjem znanstveno-poslovne suradnje.

SLIKA 11. DISTRIBUCIJA PO CILJEVIMA I IZVORI FINANCIRANJA ZA 1.920 UGOVORENIH PROJEKATA S3 DO 2029. UKUPNE VRIJEDNOSTI 750 MILIJUNA EURA U RAZDOBLJU 2021. - 2024. (MIL. EURA)

Ukupan broj jedinstvenih korisnika ili partnera¹⁷ koji su do kraja 2024. provodili 1.920 ugovorenih projekata iznosio je 1.561, od čega: 91 % mikro, malih i srednjih poduzeća uključujući i obrte), 2 % velikih poduzeća te 7 % istraživačkih organizacija.

SLIKA 12. BROJ JEDINSTVENIH KORISNIKA ILI PARTNERA NA UGOVORENIM PROJEKTIMA S3 DO 2029. NA KRAJU 2024., PREMA KATEGORIJAMA.¹⁸

Sumirajući skupne podatke o provedbi S3 do 2029. prema pokazateljima procesa provedbe S3, a u svrhu praćenja operativne učinkovitosti u provedbi programa, status na kraju 2024. godine prikazan je niže.

Pokazatelj ¹⁹	Opis	Vrijednost 2024.
Stopa dodjele bespovratnih sredstava	Broj ugovorenih projekata/ Broj zaprimljenih projektnih prijedloga	32,5 %
Kašnjenje u dodjeli bespovratnih sredstava	Broj dana između roka za podnošenje projektnih prijava i potpisivanja ugovora	152
Stopa završenih projekata	Broj završenih projekata/broj ugovorenih projekata	11,2 %
Stopa isplate	Isplaćeni iznos/Dodijeljeni iznos	18,1 %
Stopa financijske korekcije	Uskraćeni iznos (npr.zbog nepravilnosti)/Iznos isplaćenih bespovratnih sredstava	np ²⁰

¹⁷ Jedna institucija broji se samo jednom, bez obzira provodi li jedan ili više projekata u ulozi korisnika ili partnera.

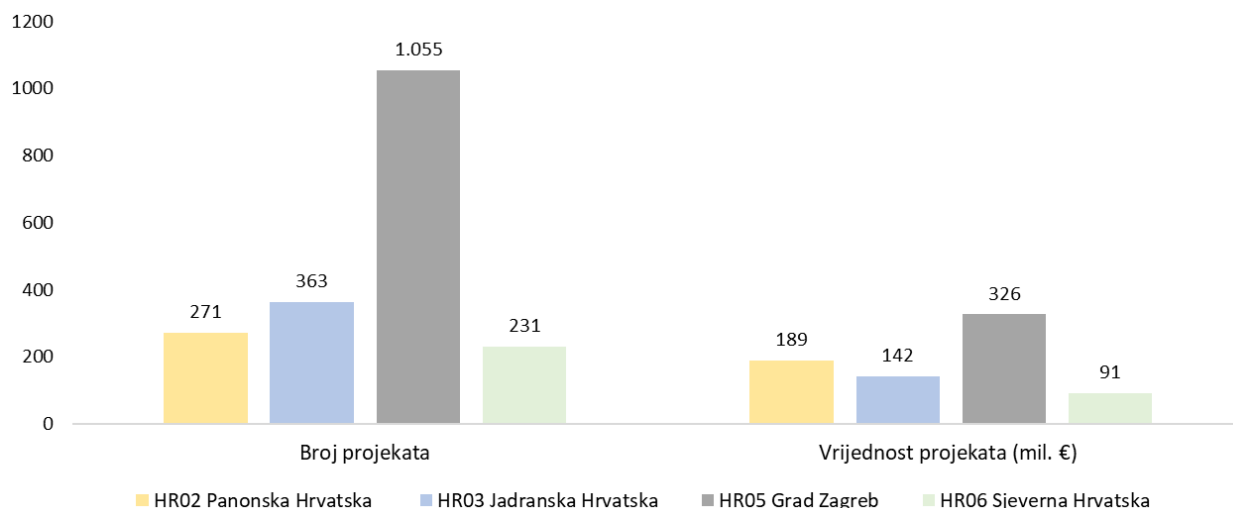
¹⁸ MIKRO: mikropoduzeće (manje od 10 zaposlenika i/ili godišnji promet i/ili ukupna godišnja bilanca manja od 2 milijuna eura); MALI: malo poduzeće (10 do 49 zaposlenika te godišnji promet i/ili ukupna godišnja bilanca od 2 do 10 milijuna eura); SREDNJE: srednje poduzeće (50 do 249 zaposlenika i godišnji promet od 10 do 50 milijuna eura i/ili ukupna godišnja bilanca od 10 do 43 milijun eura); VELIKI: veliko poduzeće, (više od 250 zaposlenika i godišnji promet viši od 50 milijuna eura i/ili ukupne godišnja bilanca više od 43 milijun eura). Kategorija „Nacionalna institucija“ obuhvaća CARNET, MZOM i HRZZ kao korisnike direktne dodjele bespovratnih sredstava.

¹⁹ Pokazatelji procesa prema tekstu S3 do 2029.¹, tablica 6.2.

²⁰ Podatak (0,03%) nije primjenjiv, odnosno reprezentativan jer su dostavljeni podaci samo za jedan poziv; 8.2. NPOO.C3.2.R2-I1.06 Razvojne istraživačke potpore.

2.1.2. Objavljeni pozivi: teritorijalna distribucija projekata po NUTS 2 regijama

Prema teritorijalnoj distribuciji, do kraja 2024. godine najviše ugovorenih S3 projekata (55 %) i najveća ukupna ugovorena vrijednost (44 %) zabilježeni su u Gradu Zagrebu. Panonska Hrvatska, iako s manjim brojem projekata (14 %) u odnosu na Jadransku Hrvatsku (19%), bilježi višu ukupnu vrijednost ulaganja (25 % Panonska u odnosu na 19 % Jadranska), što upućuje na veću financijsku intenzivnost projekata (slika 13).

SLIKA 13. DISTRIBUCIJA UGOVORENIH S3 PROJEKATA PO NUTS2 REGIJAMA REPUBLIKE HRVATSKE DO KRAJA 2024. PRIKAZAN JE BROJ I UKUPNA VRIJEDNOST UGOVORENIH PROJEKATA.²¹

²¹ Vrijednost ugovorenih projekata prema zaprimljenim skupnim podacima

2.1.3. Dodatni pozivi koji doprinose S3 do 2029. objavljeni 2024.

Osim intervencija s pripadajućim pozivima dizajniranih u svrhu ostvarivanja ciljeva S3 do 2029., tijekom 2024.²² u nadležnosti različitih institucija objavljeno je 11 različitih poziva za financiranje znanstveno-istraživačkih i inovacijskih projekata bespovratnim sredstvima, financijskim instrumentima²³ te drugim oblicima financiranja (tablica 3) koji mogu dodatno doprinijeti ostvarivanju ciljeva S3 do 2029. Ukupna alokacija objavljenih poziva koji se odnose na bespovratna sredstva iznosi 123,7 milijuna eura.

TABLICA 3. DODATNI POZIVI U OKVIRU PROGRAMA KOJI DOPRINOSU CILJEVIMA S3 DO 2029. – OBJAVLJENI 2024.

R. br.	Naziv programa i šifra poziva	Nadležnost/provedba	Izvor financiranja (vrsta financiranja)	Alokacija (BS)
Posebni cilj 1. Pобоljšanje znanstvene izvrsnosti				
1.	WEAVE (research funding without borders; (HR, CH, SI, CZ) - IPS-2024-02; IPCH-2024-04; IPCZ-2024-04; IPCH-2024-10	HRZZ	nacionalni proračun (BS)	6.000.000 €
2.	Poziv „Seal of Excellence“ u okviru programa Sinergije	MZOM	DIGIT ²⁴ (BS)	2.500.000 €
Posebni cilj 2. Premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora				
3.	Prvi Natječaj za provedbu intervencije 77.03. Potpora za EIP operativne skupine (iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. od 28. ožujka 2024.)	MPŠR/APRRR	EPFRR i nacionalni proračun (BS)	5.100.000 €
4.	VESNA Deep Tech Venture Fund (Fond za transfer tehnologije) – u okviru programa CROGIP	HBOR	HBOR ²⁵ (financijski instrument ²⁶)	10.000.000 € ²⁷
Posebni cilj 3. Povećanje inovacijske učinkovitosti				
5.	EUREKA - Poziv11/2024.	HAMAG-BICRO	nacionalni proračun (BS)	1.000.000 €
6.	EUREKA Eurostars - Pozivi 01/2024. i 07/2024.	EUREKA tajništvo/HAMAG-BICRO	Eureka tajništvo i nacionalni proračun (BS)	n/p
7.	Državna potpora za istraživačko-razvojne (IRI) projekte	MINGO/HAMAG-BICRO	nacionalni proračun (porezna olakšica)	n/p ²⁸
8.	Okvirni krediti poduzetničkim potpornim institucijama – pilot projekt (radi dodjele zajmova novoosnovanim poduzećima)	HBOR	HBOR (financijski instrument)	1.500.000 € ²⁹
9.	„Fond za Inovacije Inicijative triju mora“ - alternativni investicijski fond (fond fondova)	EIF/HBOR	Nacionalni proračun (povrati ESIF-a)	20.000.000 €
10.	Infobip globalna komunikacijska platforma (engl. <i>Next Generation Cloud Infrastructure and Service</i>) IPCEI - CIS; engl. <i>Important Project of Common European Interest – Next Generation cloud Infrastructure and Services</i> - strateški projekt EU, financira se iz PKK	MRRFEU/HAMAG-BICRO	EFRR i nacionalni proračun	35.000.000 € ³⁰
Ukupno				81.100.000 €

²² S obzirom na to da je riječ o dodatnim kontekstualnim informacijama o programima i pozivima, obuhvaćena je samo 2024. godina

²³ U okviru fondova EU-a financijski instrumenti uključuju zajmove, jamstva na zajmove te ulaganja u vlasnički kapital poduzetnika, uključujući i rizični kapital (<https://eufondovi.gov.hr/financijski-instrumenti/>)

²⁴ Zajam Međunarodne banke za obnovu i razvoj. Vlada Republike Hrvatske i Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD), dio Svjetske banke, potpisali su 28. lipnja 2023. godine Ugovor o zajmu (Zajam br. 9558-HR) u iznosu od 106 milijuna eura za projekt “Digitalne, inovativne i zelene tehnologije (DIGIT projekt). Projekt provodi MZOM.

²⁵ Koinvestitor uz EIF i SID banku

²⁶ U kontekstu EU fondova financijske instrumente čine: zajmovi, jamstva, kapitalna ulaganja, kvazikapitalni instrumenti, povratne potpore, kombinirani instrumenti.

²⁷ Ukupna alokacija za razdoblje 2024. – 2033. za Hrvatsku i Sloveniju iznosi 48.600.000€, od čega za Hrvatsku 10.000.000 €. Do kraja 2024. u Hrvatskoj je ugovoreno 457.000 € za 4 projekta (vlasnička ulaganja).

²⁸ Zbog izmjene Zakona o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte (NN 152/24) tijekom 2024. nije bilo odobravanja potpore. U prethodnom razdoblju 2021.-2023. odobreno je 7.658.998,83 € potpore za 26 korisnika, a iskorišteno je 1.751.950 €.

²⁹ Rezervirano za ulaganje HBOR-a 2024.-2027. putem kredita.

³⁰ Ukupna ugovorena vrijednost projekta je 83.500.000 €.

Najveći međunarodni program koji je komplementaran S3 do 2029. je program Obzor Europa – ključni program EU za istraživanje i inovacije sa ukupnom alokacijom od 95,5 milijardi eura (za razdoblje 2021. – 2027.)^h. U okviru ovog programa u razdoblju 2021. – 2024. 265 različitih sudionika iz Hrvatske sudjelovalo je u 350 projekata ukupne vrijednosti bespovratnih EU sredstava 134,7 milijuna eura. Samo u 2024. godini u Hrvatskoj je ugovoreno 86 projekata, ukupno je 100 različitih institucija sudjelovalo u provedbi projekata, a iznos financiranja bespovratnim sredstvima EU-a iznosio je 41,89 milijuna euraⁱ.

Dodatni međuregionalni program financiran iz EFRR-a koji je važan kao instrument komplementaran S3 do 2029. je I3 instrument za ulaganja u međuregionalne inovacije (engl. *Interregional Innovation Investments, I3*). Hrvatska je u okviru ovog instrumenta sudjelovala u 7 različitih međuregionalnih projekata.^j

2.2. Ostvarene vrijednosti pokazatelja vizije S3 do 2029.

Praćenjem ostvarenja pokazatelja vizije mjeri se efekt programskih intervencija S3 do 2029. na inovacijski učinak Hrvatske na nacionalnoj i regionalnoj razini te doprinos S3 do 2029. sveukupnom napretku Hrvatske.

U tablici 4 su prikazane vrijednosti za 5 pokazatelja vizije S3 do 2029. ostvarene do 31.12.2024., u usporedbi s njihovim polaznim i ciljnim vrijednostima zadanim S3.

Za pokazatelje Zbirni indeks inovativnosti, Europska ljestvica uspjeha u inoviranju te Bruto domaći izdaci za istraživanje i razvoj (*GERD*)³¹, prikazan je i trend podataka u višegodišnjem razdoblju (slike 14 i 15).

Postizanju vizije S3 do 2029. doprinose i intervencije u okviru Planova za industrijsku tranziciju Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske. Učinak industrijske tranzicije na razvoj NUTS 2 regija i njezin utjecaj na ostvarivanje uspješnosti S3 prati se putem Regionalnog indeksa inovativnosti^k i Europskog regionalnog indeksa konkurentnosti (DODATAK IV. Izvješća o provedbi PIT-eva Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske za 2024. godinu).

Prema vrijednostima ostvarenim na kraju 2024. godine, u usporedbi s polaznim vrijednostima, primjetan je umjeren napredak za većinu pokazatelja vizije S3 do 2029. (tablica 4).

Cjelovit pregled pokazatelja vizije (5 pokazatelja) i pokazatelja tri Posebna cilja S3 do 2029. (8 pokazatelja) s pripadajućim izvorom podataka, polaznim i ciljnim vrijednostima, vrijednostima u 2024. godini te naznačenom promjenom vrijednosti za 2024. u odnosu na polaznu vrijednost za svaki od 13 pokazatelja uspješnosti S3 do 2029. nalazi se u DODATKU II. Pokazatelji vizije i posebnih ciljeva S3 do 2029. na kraju 2024.

³¹ Prati se Udio bruto izdataka u za istraživanje i razvoj u BDP-u izražen u postotku, kao Intenzitet I & R.

TABLICA 4. OSTVARENE VRIJEDNOSTI POKAZATELJA VIZIJE S3 DO 2029.

Pokazatelj uspješnosti	Izvor podataka	Polazna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost (2030.)	Vrijednost 2024. (ili naznačeno)
Zbirni indeks inovativnosti	Europska ljestvica uspjeha u inoviranju ^l	66,5 % ^{m,32}	n/p	69,6 % ^{n,33}
Europska ljestvica uspjeha u inoviranju	Europska ljestvica uspjeha u inoviranju ^l	22. ^{m,32}	<18.	22. mjesto ^{n,33}
Udio bruto izdataka za istraživanje i razvoj (GERD) u BDP-u	Eurostat ^o	1,24 %	3 %	1,39 % (2023.) EU 27: 2,24 %
Regionalni indeks inovativnosti Grad Zagreb Sjeverna Hrvatska Jadranska Hrvatska Panonska Hrvatska	Regionalna ljestvica uspjeha u inoviranju ^k	99,2 % 71,5 % 71,6 % 64,3 %	n/p	111,5 % 73,9 % 72,6 % 65,7 % (2023. ^{p,34}) EU 27: 108,5 %
Europski regionalni indeks konkurentnosti Zagreb s pripadajućom prometnom zonom ^{35,q} Sjeverna Hrvatska Jadranska Hrvatska Panonska Hrvatska	Europski regionalni indeks konkurentnosti ^q	n/p n/p n/p n/p	n/p n/p n/p n/p	90,0 % n/p 77,0 % 71,0 % (2022. ^{q,35}) EU 27: 71 %

Zbirni indeks inovativnosti i Europska ljestvica uspjeha u inoviranju (EIS 2024)

Hrvatska se na **Europskoj ljestvici uspjeha u inoviranju 2024.** (EIS 2024)ⁿ temeljem vrijednosti **Zbirnog indeksa inovativnosti** od 69,6 % prosjeka EU27 2024., nalazi na 22. mjestu, što Hrvatsku svrstava na čelnu poziciju najslabije skupine zemalja po inovacijskom učinku - Inovatori u nastajanju (slika 14).

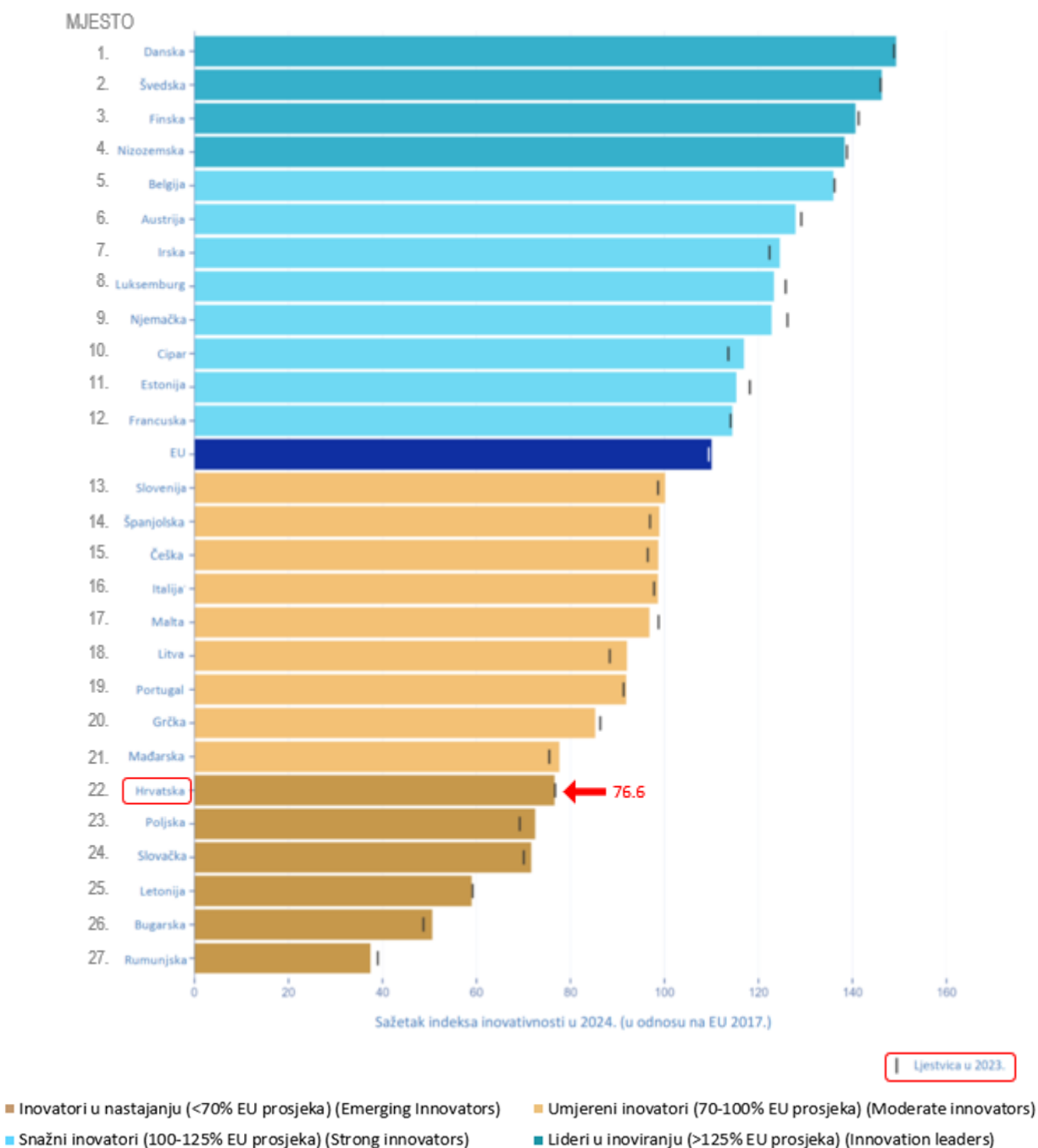
³² EIS 2022 (podaci za 2021.)

³³ EIS 2024

³⁴ Prema RIS Interactive Tool 2023 (dvogodišnje objave)

³⁵ Formulacija prema EU Regional Competitiveness Index 2.0 – 2022 (trogodišnje objave)

European Innovation Scoreboard 2024

Izvor: Europska ljestvica uspjeha u inoviranju 2024. hrvatski sažetak

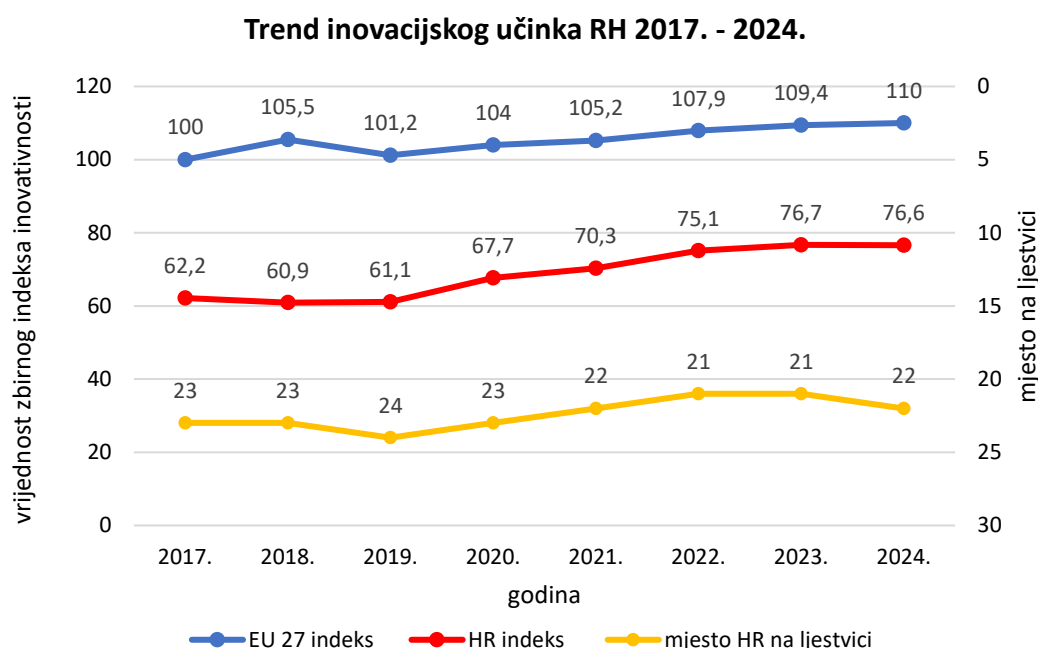
SLIKA 14. EUROPSKA LJESTVICA USPJEHA U INOVIRANJU 2024. ZA 27 DRŽAVA ČLANICA EU.

Prikazana je nacionalna uspješnost na području inovacija na razini EU 27 u 2024. u odnosu na prosjek EU u 2017. i u usporedbi s nacionalnom uspješnošću u 2023. godini (također u odnosu na prosjek EU u 2017.). Promatrajući višegodišnje razdoblje, vrijednost Zbirnog indeksa inovativnosti u 2024. iznosi 76,6 % prosjeka EU 27 u 2017., što je gotovo nepromijenjeno u odnosu na prethodnu godinu.

Prema pripadajućoj EIS 2024 metodologiji¹, poredak zemalja članica EU 27 na ljestvici temelji se na prikazanim vrijednostima kompozitnog Zbirnog indeksa inovativnosti (kojeg čine 32 pod-pokazatelja grupirana u 12 dimenzija) kojim se izražava postotak inovacijske izvedbe u odnosu na prosjek EU 27 u 2024. godini. Boje označavaju četiri skupine država članica prema

ostvarenim vrijednostima Zbirnog inovacijskog indeksa 2024. u odnosu na prosjek EU 27 u 2024. godini (tumač na slici 14).

Trend položaja RH na *EIS* ljestvici u razdoblju 2017. – 2024. pokazuje stagnaciju, uz neznatan pomak sa 23. na 22. mjesto, iako je unutar ovog vremenskog raspona, u razdoblju 2019. – 2022., došlo do izrazitijeg pomaka od 24. na 21. mjesto, pri čemu je donekle smanjeno zaostajanje Hrvatske za prosjekom EU27 (slika 15). Hrvatska se tijekom čitavog osmogodišnjeg razdoblja 2017. – 2024. zadržala u posljednjoj skupini zemalja, s najslabijom inovacijskom izvedbom.

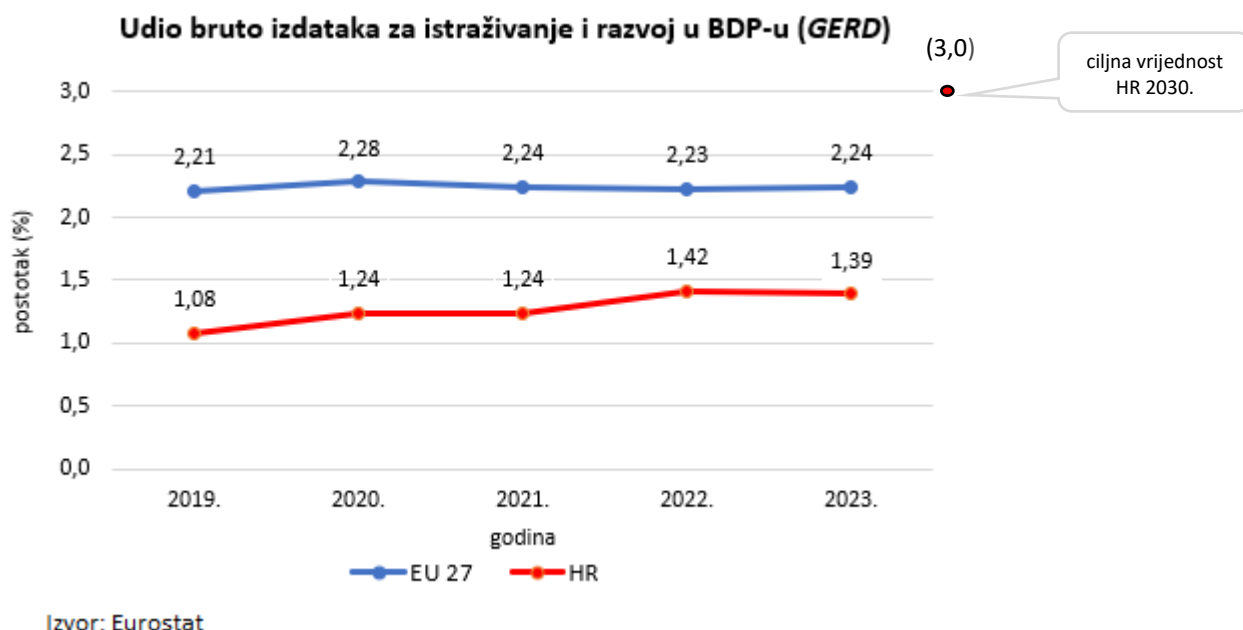

SLIKA 15. TREND INOVACIJSKOG UČINKA RH U ODNOSU NA EU 27 U RAZDOBLJU 2017. - 2024.³⁶

Udio bruto izdataka za istraživanje i razvoj u BDP-u (*GERD*)

Ostvarena vrijednost za GERD značajnije je narasla, s polaznih 1,24 % 2021. godine na 1,39 % 2023. godine (tablica 4), a trend u razdoblju 2019. – 2023. pokazuje blagi rast i osjetno smanjenje zaostajanja u odnosu na prosjek EU 27, pri čemu je veći porast ostvaren u razdoblju 2021. - 2022.

³⁶ Vrijednosti Zbirnog indeksa inovativnosti i položaja RH na Europskoj ljestvici uspjeha u inoviranju (*EIS 2024*) temelje se na podacima (Excel tablice) preuzetim s internetske stranice *EIS Interactive tool 2024*, pri čemu je EU 27 2017.=100.

SLIKA 16. TREND ZA GERD RH U USPOREDBI S PROSJEKOM EU 27 U RAZDOBLJU 2019. - 2023.

2.3. Ostvarene vrijednosti pokazatelja posebnih ciljeva S3 do 2029.

U nastavku su prikazani podaci o pokazateljima za 3 Posebna cilja, ukupno 8 pokazatelja (tablice 5, 9 i 12)³⁷ te su unutar svakog od ciljeva prikazani podaci o odabranim pokazateljima rezultata i ishoda³⁸ za ukupno 9 Posebnih pod-ciljeva (tablice 6 – 8, 10 – 11, 13 – 16).

2.3.1. Posebni cilj 1: Poboljšanje znanstvene izvrsnosti

Vrijednosti za oba pokazatelja za Posebni cilj 1 su narasle u odnosu na polazne vrijednosti, s tim da je vrijednost H-indeksa kojim se mjeri citiranost znanstvenih publikacija već je u 2024. godini premašila ciljnu vrijednost za 2029. godinu (413 vs 350; tablica 5).

TABLICA 5. OSTVARENE VRIJEDNOSTI POKAZATELJA ZA POSEBNI CILJ 1: POBOLJŠANJE ZNANSTVENE IZVRSNOSTI

Pokazatelj uspješnosti	Izvor podataka	Polazna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost (2029.)	Vrijednost 2024. (ili naznačeno)
Udio znanstvenih publikacija među 10 % globalno najcitiranijih publikacija kao postotak znanstvenih publikacija zemlje	Europska ljestvica uspjeha u inoviranju ¹	4,02 % ^{m, 39}	5,2 %	4,8 % ^{n, 40} EU 27: 9,8 %
Povećana kvaliteta rezultata istraživanja (publikacije) i uspješnosti cjelokupnog istraživačkog sektora mjereno nacionalnim H-indeksom	<i>SCImago Journal & Country Rank</i> ^f	337	350	413

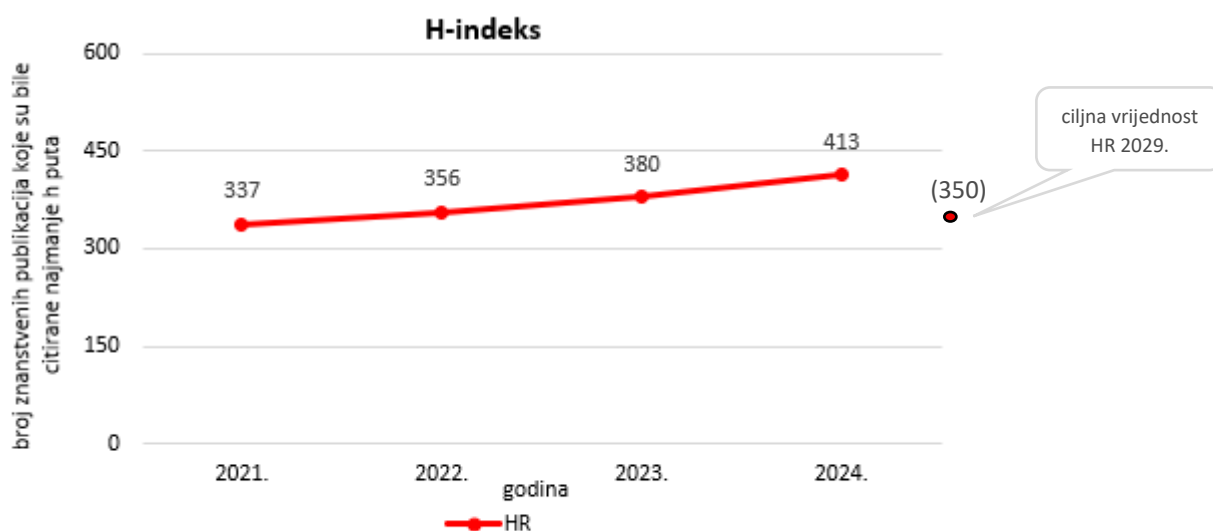
³⁷ Cjelovit pregled pokazatelja vizije (5 pokazatelja) i pokazatelja posebnih ciljeva S3 do 2029. (8 pokazatelja) s pripadajućim izvorom podataka, polaznim i ciljnim vrijednostima, vrijednostima u 2024. godini te naznačenom promjenom vrijednosti 2024. u odnosu na polaznu vrijednost za svaki od 13 pokazatelja uspješnosti S3 do 2029. nalazi se u DODATKU II. Pokazatelji vizije i posebnih ciljeva S3 do 2029. na kraju 2024.

³⁸ U S3 do 2029. definirano je ukupno 53 pokazatelja rezultata i ishoda. Cjelovit popis pokazatelja s pripadajućim definicijama i ciljnim vrijednostima te vrijednostima u 2024. godini nalazi se u DODATKU III. Pokazatelji rezultata i ishoda S3 do 2029. na kraju 2024.

³⁹ EIS 2022 (podaci za 2021.)

⁴⁰ EIS 2024

Vrijednost pokazatelja **Udio znanstvenih publikacija među 10 % globalno najcitiranijih publikacija kao postotak znanstvenih publikacija zemlje** narasla je s polaznih 4,02 % na 4,8 % (tablica 5), no u usporedbi s europskim prosjekom i drugim zemljama članicama EU, Hrvatska se za spomenuti pokazatelj⁴¹ nalazi u najslabijoj skupini zemalja *EIS 2024* - Inovatori u nastajanju.

Izvor: SCImago Journal & Country Rank

SLIKA 17. PROMJENA H-INDEKSA ZA HRVATSKU U RAZDOBLJU 2021. - 2024.

Prema dostupnim vrijednostima odabranih pokazatelja rezultata i ishoda⁴² za posebne podciljeve 1.1, 1.2 i 1.3, do kraja 2024. godine (tablice 6 – 8; Cjelovit pregled 51 pokazatelja sa pripadajućim definicijama i vrijednostima ostvarenim u razdoblju 2021. – 2027. nalazi se u Dodatku III.) ostvaren je očekivani napredak vezano uz poboljšanje uvjeta financiranja za znanstvenu izvrsnost (usvojeni Zakoni u kojima se potiče znanstvena izvrsnost; Poseban podcilj 1.1., (tablica 6) te jačanje istraživačke infrastrukture (3 podržana projekta); Poseban podcilj 1.3., (tablica 8). Dobar napredak ostvaren je u okviru Posebnog podcilja 1.2. „Razvijanje kapaciteta mladih istraživača“ (tablica 7).

⁴¹ Udio znanstvenih publikacija među 10 % globalno najcitiranijih publikacija kao postotak znanstvenih publikacija zemlje je jedan (1.2.2.) od 32 pod-pokazatelja Zbirnog indeksa inovativnosti na kojem se temelji poredak članica EU na EIS ljestvici.

⁴² Do kraja 2024. godine prikupljen je ograničen broj podataka, s obzirom na to da se za značajan broj pokazatelja podaci ostvaruju na kraju ili nakon završetka provedbe projekata. U tekstu su u tablicama prikazani odabrani podaci, a kompletni podaci o svim pokazateljima rezultata i ishoda nalaze se u DODATKU III. Pokazatelji rezultata i ishoda S3 do 2029. na kraju 2024.

Posebni pod-cilj 1.1: Poboljšanje uvjeta financiranja za znanstvenu izvrsnost

TABLICA 6. ODABRANI POKAZATELJI ZA POSEBNI POD-CILJ 1.1.

Pokazatelj (ishod)	Ključna etapa 2024.	Ciljna vrijednost 2029.	Vrijednost 2021. - 2024.
Usvojen Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju	1	1	1
Usvojen Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju	1	1	1

Posebni pod-cilj 1.2: Razvijanje kapaciteta mladih istraživača

TABLICA 7. ODABRANI POKAZATELJI ZA POSEBNI POD-CILJ 1.2.

Pokazatelj (rezultat)	Ključna etapa 2024.	Ciljna vrijednost 2029.	Vrijednost 2021. - 2024.
Broj mladih istraživača koji primaju potporu za mobilnost	50	150	47

Posebni pod-cilj 1.3: Jačanje istraživačke infrastrukture

TABLICA 8. ODABRANI POKAZATELJI ZA POSEBNI POD-CILJ 1.3.

Pokazatelj (rezultat)	Ključna etapa 2024.	Ciljna vrijednost 2029.	Vrijednost 2021. - 2024.
Broj podržanih projekata istraživačke infrastrukture	0	11	3

2.3.2. Posebni cilj 2: Premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora

Prema ostvarenim vrijednostima 3 pokazatelja za Posebni cilj 2, ostvaren je napredak u odnosu na polazne vrijednosti, s različitom dinamikom napretka, ovisno o pokazatelju.

Za pokazatelj Javno-privatne koautorske znanstvene publikacije na milijun stanovnika već je premašena ciljna vrijednost za 2029. godinu (213 vs 154; tablica 9), a ostvarena vrijednost ovog pokazatelja⁴³ u usporedbi s drugim zemljama članicama EU 27, svrstava Hrvatsku u vodeću skupinu zemalja – Lideri u inoviranju. S druge strane, za pokazatelj Prijave патената Europskom patentnom uredu (EPO) na milijun BDP-a, nastavkom dosadašnje dinamike kretanja podatka vjerojatno neće biti postignuta ciljna vrijednost za 2029. godinu (tablica 9). Prema ostvarenoj vrijednosti pokazatelja⁴⁴, Hrvatska se nalazi u posljednjoj skupini zemalja – Inovatori u nastajanju.

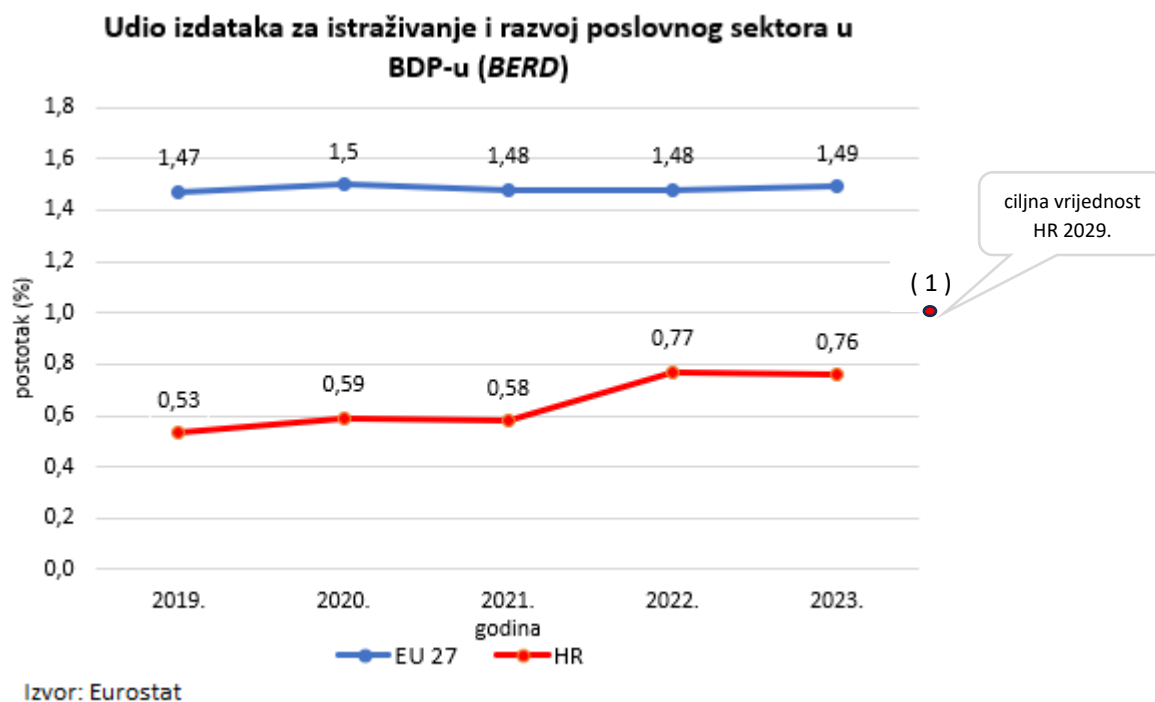
⁴³ Javno-privatne koautorske znanstvene publikacije na milijun stanovnika je jedan (3.2.2.) od 32 pod-pokazatelja Zbirnog indeksa inovativnosti. Prema S3 do 2029. za spomenuti pokazatelj zadana jedinica mjere je broj (DODATAK II.).

⁴⁴ Prijave патената Europskom patentnom uredu na milijun BDP-a je pod-pokazatelj 3.3.1. Zbirnog indeksa inovativnosti. Prema S3 do 2029. za spomenuti pokazatelj zadana jedinica mjere je broj (DODATAK II.).

TABLICA 9. OSTVARENE VRIJEDNOSTI POKAZATELJA ZA POSEBNI CILJ 2: PREMOŠĆIVANJE JAZA IZMEĐU ISTRAŽIVAČKOG I POSLOVNOG SEKTORA

Pokazatelj uspješnosti	Izvor podataka	Polazna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost (2029.)	Vrijednost 2024. (ili naznačeno)
Javno-privatne koautorske znanstvene publikacije na milijun stanovnika	Europska ljestvica uspjeha u inoviranju ¹	154 ^{s, 45}	200	213 ^{n, 46} EU 27: 137
Prijave патената Europskom patentnom uredu na milijun BDP-a (po kupovnoj moći)	Europska ljestvica uspjeha u inoviranju ¹	0,44 ^{s, 45}	2	0,5 ^{n, 46} EU 27: 3,4
Udio izdataka za istraživanje i razvoj poslovnog sektora (<i>BERD</i>) u BDP-u	Eurostat ^o	0,58 % (2020.)	1 %	0,76 % (2023.) EU 27: 1,49

Ostvarena vrijednost za treći pokazatelj Posebnog cilja 2, Udio izdataka za istraživanje i razvoj poslovnog sektora u BDP-u (*BERD*) značajno je narasla u odnosu na polaznu vrijednost (0,76 % vs 0,58 %; tablica 9), a u promatranom razdoblju 2019. – 2023. ostvaren je trend rasta te osjetno smanjenje razlike u odnosu na prosjek EU27, s posebno pozitivnim skokom u razdoblju 2021. - 2022. (slika 18).

SLIKA 18. TREND ZA POKAZATELJ UDIO IZDATAKA ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ POSLOVNOG SEKTORA U BDP-U, RH U USPOREDBI S PROSJEKOM EU 27 U RAZDOBLJU 2019. - 2023.

⁴⁵ EIS 2021 (podaci za 2020.)

⁴⁶ EIS 2024

Prema dostupnim vrijednostima pokazatelja rezultata i ishoda za Posebne pod-ciljeve 2.1. i 2.2. na kraju 2024. godine vidljiv je izniman napredak u suradnji između istraživačkih organizacija i poduzeća (Posebni pod-cilj 2.1.) te u poboljšanju tržišne spremnosti rezultata istraživanja (Posebni pod-cilj 2.2.) i razvoja iako je istovremeno u okviru posebnog pod-cilja 2.2. prema trenutnim podacima broj podržanih projekata transfera tehnologije bio niži u odnosu na ciljnu vrijednost za ključnu etapu 2024.

U okviru posebnog pod-cilja 2.2. Poboljšanje tržišne spremnosti rezultata istraživanja i razvoja, posebno je visoka vrijednost privatnih ulaganja u ukupnoj vrijednosti projekata koji su ugovoreni do kraja 2024. godine: 184 milijuna eura (dok planirana ciljna vrijednost privatnih ulaganja povrh javne potpore za 2029. godinu za završene projekte iznosi 190 milijuna eura). Na kraju 2024. godine iznos privatnih sredstava od 184 milijuna eura odgovara iznosu javne potpore od 565 milijuna eura. Dakle prema podacima na kraju 2024. godine, u okviru S3 do 2029. za 1 euro javne potpore planirano je dodatnih 0,33 eura privatnih ulaganja.

Posebni pod-cilj 2.1: Povećanje suradnje između istraživačkih organizacija i poduzeća

TABLICA 10. ODABRANI POKAZATELJI ZA POSEBNI POD-CILJ 2.1

Pokazatelj (rezultat)	Ključna etapa 2024.	Ciljna vrijednost 2029.	Vrijednost 2021. – 2024.	
Broj podržanih suradničkih istraživačkih projekata (između istraživačkih organizacija i poduzeća)⁴⁷	0	84	0	
Broj ugovorenih suradničkih istraživačkih projekata⁴⁸ (između istraživačkih organizacija i poduzeća)	np	np	89	TPP1 13
				TPP2 25
				TPP3 6
				TPP4 4
				TPP5 12
				TPP6 6
				TPP7 20

TPP1 - Personalizirana briga o zdravlju; TPP2 - Pametna i čista energija; TPP3 - Pametni i zeleni promet; TPP4 - Sigurnost i dvojna namjena; TPP5 - Održiva i kružna hrana; TPP7 - Digitalni proizvodi i platforme. ; 3 projekta od 89 nisu bila raspoređena u TPP.

Posebni pod-cilj 2.2: Poboljšanje tržišne spremnosti rezultata istraživanja i razvoja

TABLICA 11. ODABRANI POKAZATELJI ZA POSEBNI POD-CILJ 2.2

Pokazatelj (rezultat/ishod)	Ključna etapa 2024.	Ciljna vrijednost 2029.	Vrijednost 2021. - 2024. i distribucija po TPP-ovima	
(ishod) Broj podnesenih prijava za intelektualno vlasništvo (nakon završetka provedbe projekta)	3	317	3	TPP1 0
				TPP2 0
				TPP3 0
				TPP4 0
				TPP5 0
				TPP6 0
				TPP7 3

⁴⁷ Podaci se ostvaruju završetkom provedbe.

⁴⁸ Dodan je podatak o broju ukupno ugovorenih projekata kako bi se pratilo ostvarenje ciljne vrijednosti.

(rezultat) Broj podržanih projekata transfera tehnologije	44	160	5	TPP1	0
				TPP2	3
				TPP3	1
				TPP4	0
				TPP5	1
				TPP6	0
				TPP7	0
(rezultat) Broj podržanih projekata industrijskih istraživanja i eksperimentalnog razvoja	130	1129	9	TPP1	0
				TPP2	0
				TPP3	1
				TPP4	0
				TPP5	1
				TPP6	0
				TPP7	6
(rezultat) Vrijednost privatnih ulaganja povrh javne potpore (na kraju provedbe projekta)	0	190,27 mil. €	441,2 tisuća €	np	1
				TPP1	5 %
				TPP2	4 %
				TPP3	11 %
				TPP4	1 %
				TPP5	8 %
				TPP6	0
Vrijednost privatnih ulaganja u ukupnoj vrijednosti ugovorenih projekata⁴⁹	np	np	184 mil. €	TPP7	63 %
				np	8 %
				TPP1	15 %
				TPP2	33 %
				TPP3	6 %
				TPP4	8 %
				TPP5	8 %
				TPP6	6 %
				TPP7	18 %
				np	6 %

TPP1 - Personalizirana briga o zdravlju; TPP2 - Pametna i čista energija; TPP3 - Pametni i zeleni promet; TPP4 - Sigurnost i dvojna namjena
TPP5 - Održiva i kružna hrana; TPP7 - Digitalni proizvodi i platforme.

2.3.3. Posebni cilj 3: Povećanje inovacijske učinkovitosti

Ostvaren je porast vrijednosti sva tri pokazatelja za Posebni cilj 3, u odnosu na polaznu vrijednost, pri čemu su za dva pokazatelja vrijednosti ostvarene 2024. godine već premašile ciljne vrijednosti za 2029. godinu, a za treći je ciljna vrijednost praktički ostvarena (tablica 12).

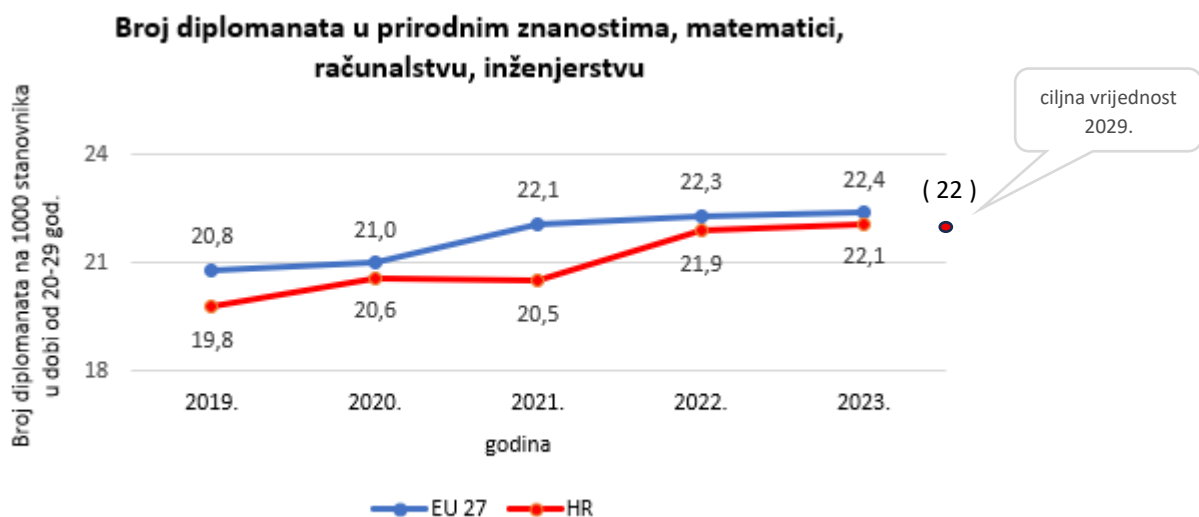
TABLICA 12. OSTVARENE VRIJEDNOSTI POKAZATELJA ZA POSEBNI CILJ 3: POVEĆANJE INOVACIJSKE UČINKOVITOSTI

Pokazatelj uspješnosti	Izvor podataka	Polazna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost (2029.)	Vrijednost 2024. (ili naznačeno)
Broj diplomanata u prirodnim znanostima, matematici, računalstvu, inženjerstvu (na 1000 stanovnika u dobi od 20 do 29 godina)	Eurostat ^o	20,5	22	22,1 (2023.) EU 27: 22,4

⁴⁹ Uključeni su i podaci o ugovorenim projektima radi procjene izgleda za ostvarenje ciljne vrijednosti.

Vrijednost izvoza usluga više dodane vrijednosti temeljenih na znanju i znanosti mjerenih kao postotak ukupnog izvoza usluga ⁵⁰	Europska ljestvica uspjeha u inoviranju ¹	21,6 % ⁴⁵	23,6 %	23,1 % ⁴⁶ EU 27: 81,2 %
Prodaja inovacija koje su nove na tržištu i koje su nove za poduzeće kao postotak prometa ⁵¹	Europska ljestvica uspjeha u inoviranju ¹	11,5 % ⁴⁵	12 %	13,1 % ⁴⁶ EU 27: 13 %

Ostvarena vrijednost 2023. godine za Broj diplomanata u prirodnim znanostima, matematici, računalstvu, inženjerstvu koja je u 2023. premašila ciljnu vrijednost za 2029. godinu, proizlazi iz trenda rasta (tablica 12 i slika 19).

Izvor: Eurostat

SLIKA 19. TREND ZA POKAZATELJ BROJ DIPLOMANATA U PRIRODNIM ZNANOSTIMA, MATEMATICI, RAČUNALSTVU, INŽENJERSTVU U RH U USPOREDBI S PROSJEKOM EU 27 U RAZDOBLJU 2019. - 2023.

Za pokazatelj Vrijednost izvoza usluga više dodane vrijednosti temeljenih na znanju i znanosti mjerenih kao postotak ukupnog izvoza usluga, porastom vrijednosti u 2024. godini u odnosu na polaznu vrijednost 2021. godine (23,1 % vs 21,6 %; tablica 12) gotovo je ostvarena ciljna vrijednost za 2029. godinu (23,6 %). Međutim, u usporedbi s drugim državama članicama EU Hrvatska se za ovaj pokazatelj⁵⁰ nalazi u najslabijoj skupini zemalja – inovatori u nastajanju.

Za pokazatelj Prodaja inovacija koje su nove na tržištu i koje su nove za poduzeće, kao postotak prometa, ostvarena vrijednost 2024. već je premašila ciljnu vrijednost za 2029., a u kontekstu EU27, Hrvatska se za ovaj pokazatelj⁵¹ svrstava u drugu jakosnu skupinu zemalja - Snažni inovatori.

⁵⁰ Vrijednost izvoza usluga više dodane vrijednosti temeljenih na znanju i znanosti mjerenih kao postotak ukupnog izvoza usluga je jedan (4.2.2.) od 32 pod-pokazatelja Zbirnog indeksa inovativnosti. Prema S3 do 2029. za spomenuti pokazatelj zadana jedinica mjere je broj (DODATAK II.).

⁵¹ Prodaja inovacija koje su nove na tržištu i koje su nove za poduzeće kao postotak prometa je jedan (4.2.3.) od 32 pod-pokazatelja Zbirnog indeksa inovativnosti. Prema S3 do 2029. za spomenuti pokazatelj zadana jedinica mjere je broj (DODATAK II.).

Prema ostvarenim vrijednostima odabranih pokazatelja rezultata i ishoda za Posebne pod-ciljeve 3.1, 3.2, 3.3 i 3.4, značajan napredak koji premašuje ciljne vrijednosti ostvaren je u Posebnom pod-cilju 3.4. Povećanje tržišnog dosega inovativnih proizvoda (tablice 13 - 16).

Posebni pod-cilj 3.1: Poboljšanje start-up ekosustava

TABLICA 13. ODABRANI POKAZATELJI ZA POSEBNI POD-CILJ 3.1

Pokazatelj (rezultat)	Ključna etapa 2024.	Ciljna vrijednost 2029.	Vrijednost 2021. - 2024.		
Broj podržanih poduzeća (novoosnovanih)	261	1126	149	TPP1	25
				TPP2	60
				TPP3	14
				TPP4	12
				TPP5	5
				TPP6	1
				TPP7	0
				np	32

TPP1 - Personalizirana briga o zdravlju; TPP2 - Pametna i čista energija; TPP3 - Pametni i zeleni promet; TPP4 - Sigurnost i dvojna namjena; TPP5 - Održiva i kružna hrana; TPP7 - Digitalni proizvodi i platforme.

Posebni pod-cilj 3.2: Podrška digitalizaciji i zelenoj tranziciji poduzeća

TABLICA 14. ODABRANI POKAZATELJI ZA POSEBNI POD-CILJ 3.2

Pokazatelj (rezultat)	Ključna etapa 2024.	Ciljna vrijednost 2029.	Vrijednost 2021. - 2024.
Broj podržanih poduzeća (u digitalizaciji ili zelenoj tranziciji)	0	1175	127
Broj podržanih organizacija za poslovnu podršku (u digitalizaciji)	3	19	0
Usvojen Nacionalni plan za digitalnu transformaciju gospodarstva	1	1	1

Vrijednosti pokazatelja rezultata se odnose na projekte završene do kraja 2024. U tijeku je provedba 696 projekata intervencije Vaučera za digitalizaciju koji će značajno doprinijeti digitalizaciji.

Posebni pod-cilj 3.3: Poboljšanje vještina za inovacije

TABLICA 15. ODABRANI POKAZATELJI ZA POSEBNI POD-CILJ 3.3

Pokazatelj (rezultat)	Ključna etapa 2024.	Ciljna vrijednost 2029.	Vrijednost 2021. - 2024.
Broj studenata koji su dobili STEM i IKT stipendije	3000	3000	2653

Posebni pod-cilj 3.4: Povećanje tržišnog dosega inovativnih proizvoda

TABLICA 16. ODABRANI POKAZATELJI ZA POSEBNI POD-CILJ 3.4

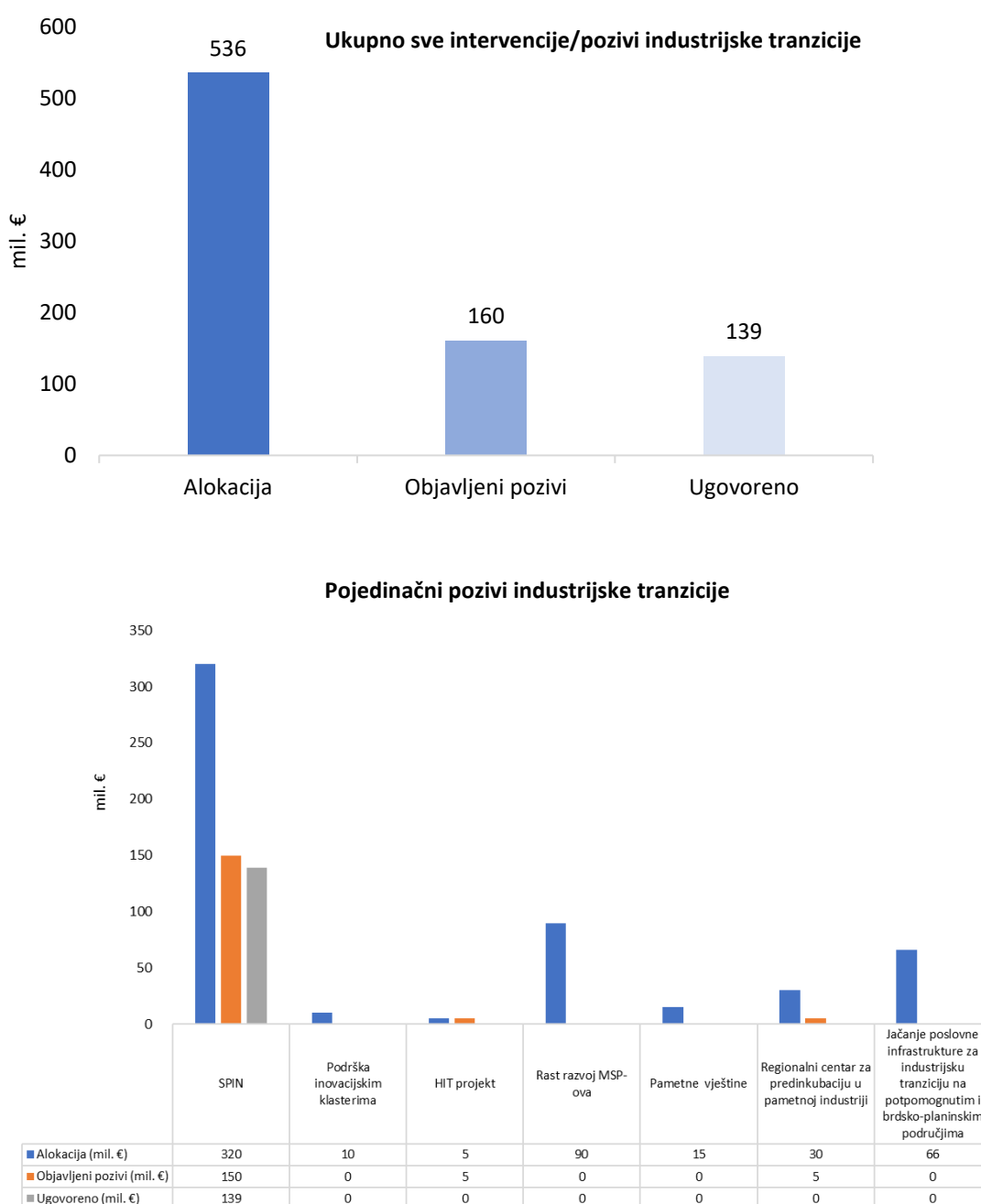
Pokazatelj (rezultat)	Ključna etapa 2024.	Ciljnavrijednost 2029.	Vrijednost 2021. - 2024.		
Broj uvedenih inovativnih proizvoda (uključujući procese i usluge)	-	70	201	TPP1	56
				TPP2	88
				TPP3	19
				TPP4	23
				TPP5	3
				TPP6	6
				TPP7	0
				np	6
Broj podržanih poduzeća (u inovativnim proizvodima (uključujući procese i usluge)	95	95	133	TPP1	31
				TPP2	58
				TPP3	11
				TPP4	15
				TPP5	4
				TPP6	4
				TPP7	5
				np	5

TPP1 - Personalizirana briga o zdravlju; TPP2 - Pametna i čista energija; TPP3 - Pametni i zeleni promet; TPP4 - Sigurnost i dvojna namjena
TPP5 - Održiva i kružna hrana; TPP7 - Digitalni proizvodi i platforme.

2.3.4. Pokazatelji provedbe industrijske tranzicije Panonske, Sjeverne i Jadranske Hrvatske (regionalna razina S3 do 2029.)

Ključni pokazatelj za mjerenje učinka industrijske tranzicije na razvoj NUTS 2 regija je pokazatelj Europske komisije kojim se mjeri inovacijski potencijal regija u okviru Regionalne ljestvice inovacija (eng. *RIS - Regional Innovation Scoreboard*)

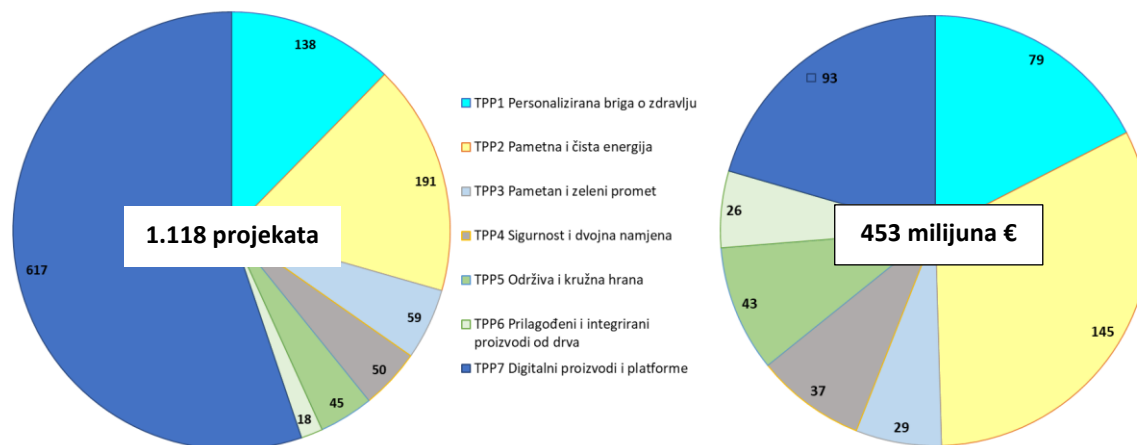
U okviru 536 milijuna eura bespovratnih sredstava alociranih za proces industrijske tranzicije (tablica 1), u 2024. godini objavljena su 3 poziva koja se odnose na ITP Prioritet 1. Industrijska tranzicija hrvatskih regija, ukupne alokacije bespovratnih sredstava u iznosu od 160 milijuna € bespovratnih sredstava (tablica 2; slika 20).

SLIKA 20. STATUS APSORPCIJE ALOCIRANIH BESPOVRATNIH SREDSTAVA (BS) U OKVIRU PLANOVA ZA INDUSTRIJSKU TRANZICIJU NA KRAJU 2024. GODINE.

2.4. Tematska prioritetna područja (TPP) S3 do 2029.

Do kraja 2024. ugovoreno je 1.118 projekata koji će doprinijeti razvoju S3 TPP-ova ukupne vrijednosti 453 milijuna eura.

SLIKA 21. BROJ I UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKATA FINANCIRANIH U SKLOPU INTERVENCIJA S3 DO 2029. PO 7 TPP-OVA.

Najveći broj projekata (617, odnosno 55,2 %) pripada području TPP7 Digitalni proizvodi i platforme. Međutim, njihova ukupna vrijednost čini svega 20,5 % ukupne vrijednosti svih projekata, što upućuje na to da je riječ o nižebudžetnim projektima. Disproporciju između udjela broja projekata i njihove financijske vrijednosti po tematskim prioritetnim područjima najbolje ilustrira primjer poziva "Vaučeri za digitalizaciju 2". Naime, projekti iz ovih pet poziva čine čak 85 % broja svih ugovorenih projekata u ovom području, ali istovremeno predstavljaju samo 5 % ukupne vrijednosti ulaganja u TPP7 (slika 21).

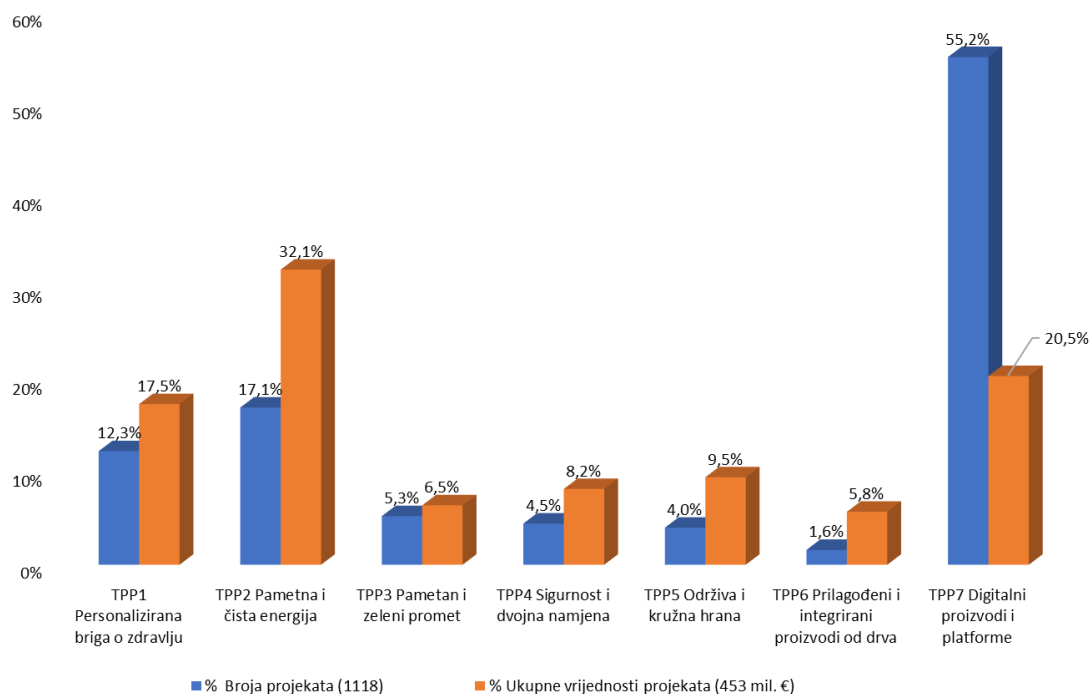
S druge strane, TPP2 Pametna i čista energija iako obuhvaća tek 17,1 % projekata, čini najveći udio u ukupnoj vrijednosti projekata – čak 32,1 %, što sugerira da se radi o financijski značajnijim i kapitalno intenzivnijim projektima. Čak 41 % ukupne vrijednosti ulaganja unutar TPP2 Pametna i čista energija dolazi iz projekata financiranih kroz poziv „SPIN 1 – Jačanje strateških partnerstva za inovacije u procesu industrijske tranzicije“. Ovaj podatak potvrđuje važnost strateških partnerstva i industrijske suradnje za realizaciju većih i ambicioznijih inovacijskih projekata, osobito u sektoru zelene i čiste energije, koji je prepoznat kao ključan za tranziciju prema održivom gospodarstvu.

Na 3.mjestu je TPP1 Personalizirana briga o zdravlju sa 12,3 % ugovorenih projekata i 17,5 % ukupne vrijednosti ulaganja, dok ostala područja imaju manji udio i u broju i u vrijednosti projekata, pri čemu se ističe TPP5 Održiva i kružna hrana sa samo 4 % projekata, ali s relativno visokih 9,5 % vrijednosti.

Ovi podaci ukazuju na to da broj projekata ne mora nužno odražavati njihovu financijsku težinu, te da određena prioritetna područja – poput energije i zdravlja – privlače značajnije investicije, dok digitalni sektor dominira u opsegu, ali s manjim pojedinačnim iznosima⁵².

⁵² Pri interpretaciji podataka treba uzeti u obzir da je financijska težina projekata određena zadanim minimalnim i maksimalnim iznosom dodjele po projektu u okviru pojedinog poziva.

Tematsko prioritetno područje TPP6 Prilagođeni i integrirani proizvodi od drva najslabije je zastupljeno u provedbi S3 do 2029. u promatranom razdoblju, i po broju ugovorenih projekata (samo 1,6 %) i po njihovoj ukupnoj vrijednosti (5,8 %).

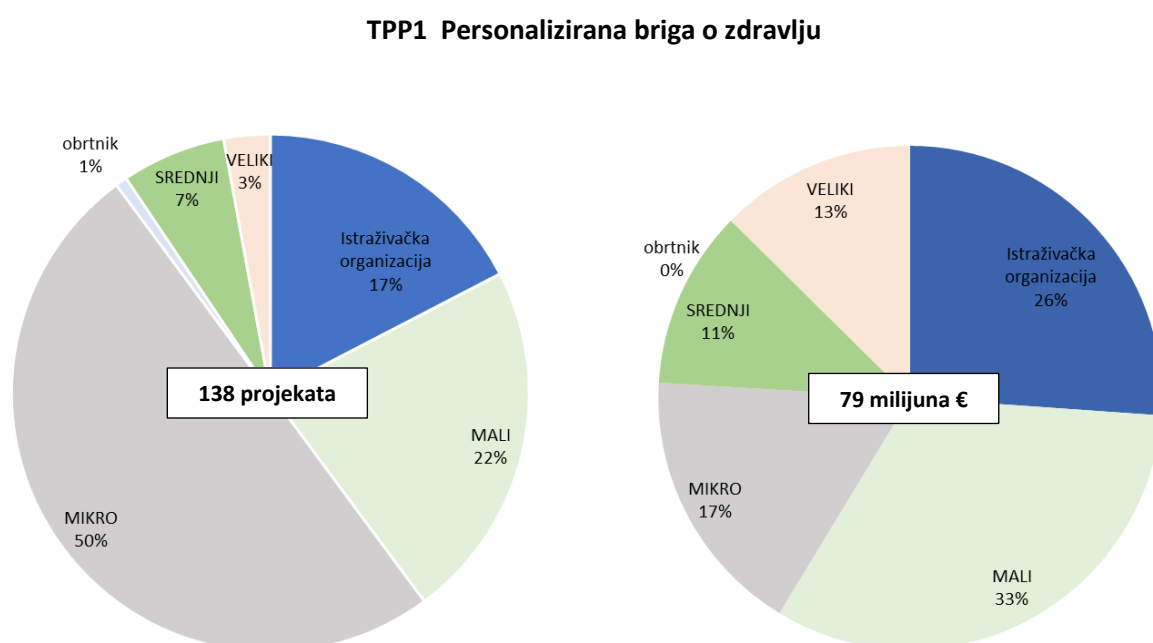

SLIKA 22. DISTRIBUCIJA UGOVORENIH S3 DO 2029. PROJEKATA PO 7 TPP-OVA PREMA PODACIMA O UDJELIMA U BROJU PROJEKATA TE U UKUPNOJ VRIJEDNOSTI PROJEKATA (U MIL. €).

2.4.1. Distribucija projekata S3 do 2029. po 7 TPP-ova s obzirom na kategoriju korisnika

U svih 7 TPP-ova najviše projekata provode mikro poduzeća, od čega najviše u TPP-u 7 Digitalni proizvodi i platforme gdje mikro poduzeća provode 62 % projekata. S druge strane, prema vrijednosti ugovorenih projekata najveće projekte provode mala ili srednja poduzeća pa tako u TPP-u 3 Pametan i zeleni promet projekti srednjih poduzeća iznose 50 % ukupne vrijednosti projekata.

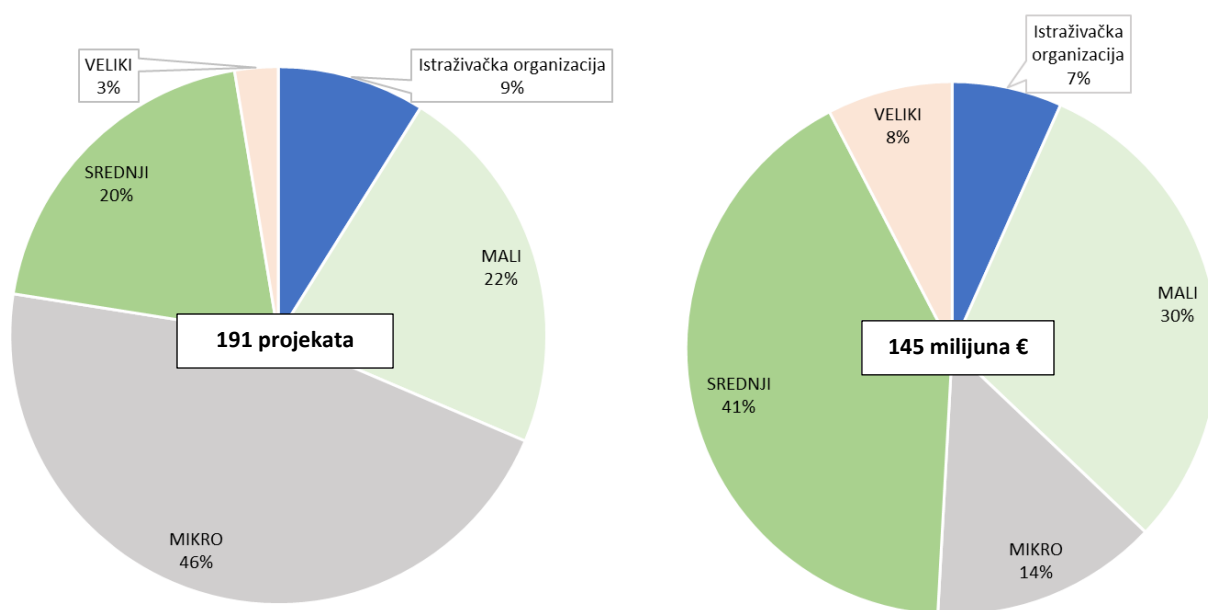
Istraživačke organizacije kao korisnici projekata najzastupljenije su u TPP 1 Personalizirana briga o zdravlju.

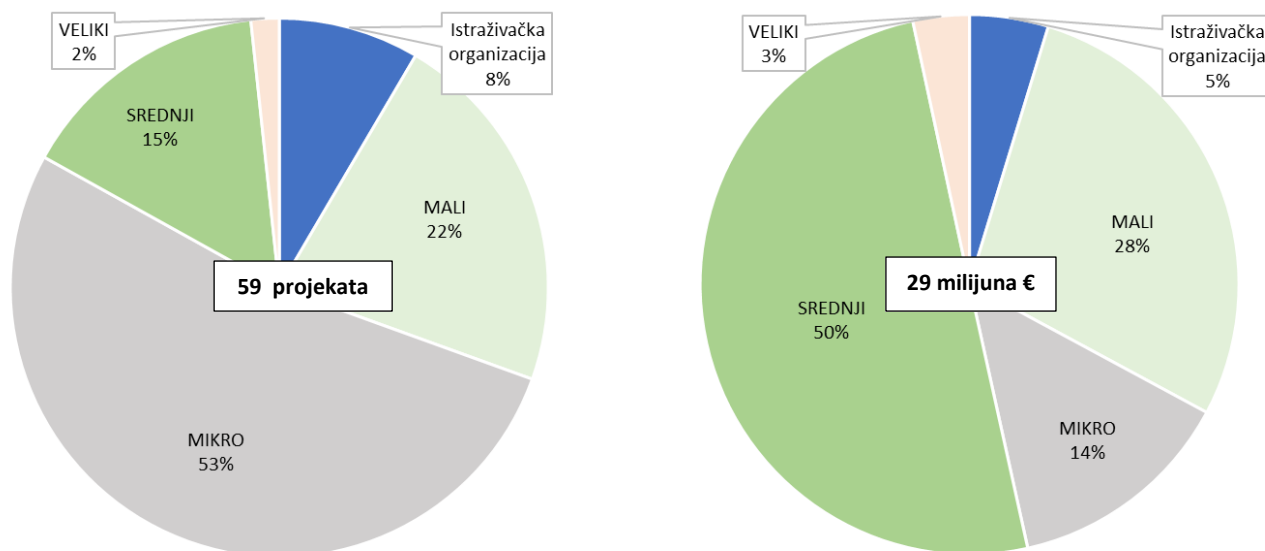
SLIKA 23. KORISNICI I PARTNERI NA UGOVORENIM PROJEKATIMA KOJI SE PROVODE U 7 TPP-OVA S3 DO 2029.

Distribucija prema 7 kategorija: Istraživačka organizacija, Nacionalna institucija (CARNET, MZOM, HRZZ), VELIKI (velika poduzeća), SREDNJI (srednja poduzeća), MALI, MIKRO (mikro poduzeća), Obrt.

TPP2 Pametna i čista energija

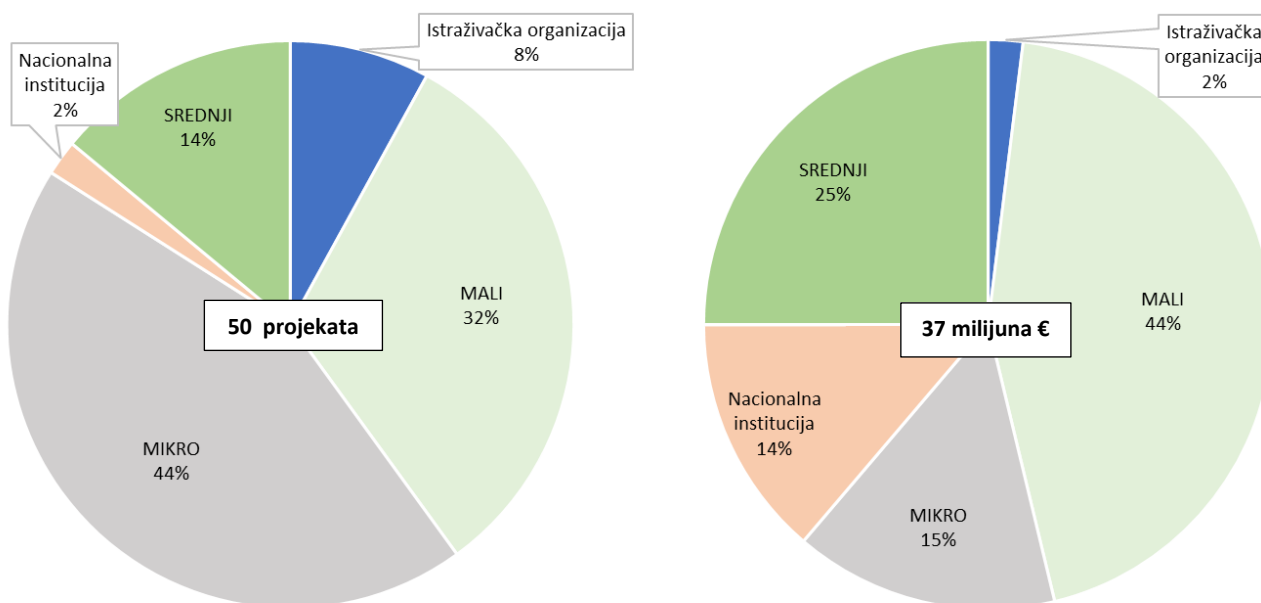
TPP3 Pametan i zeleni promet

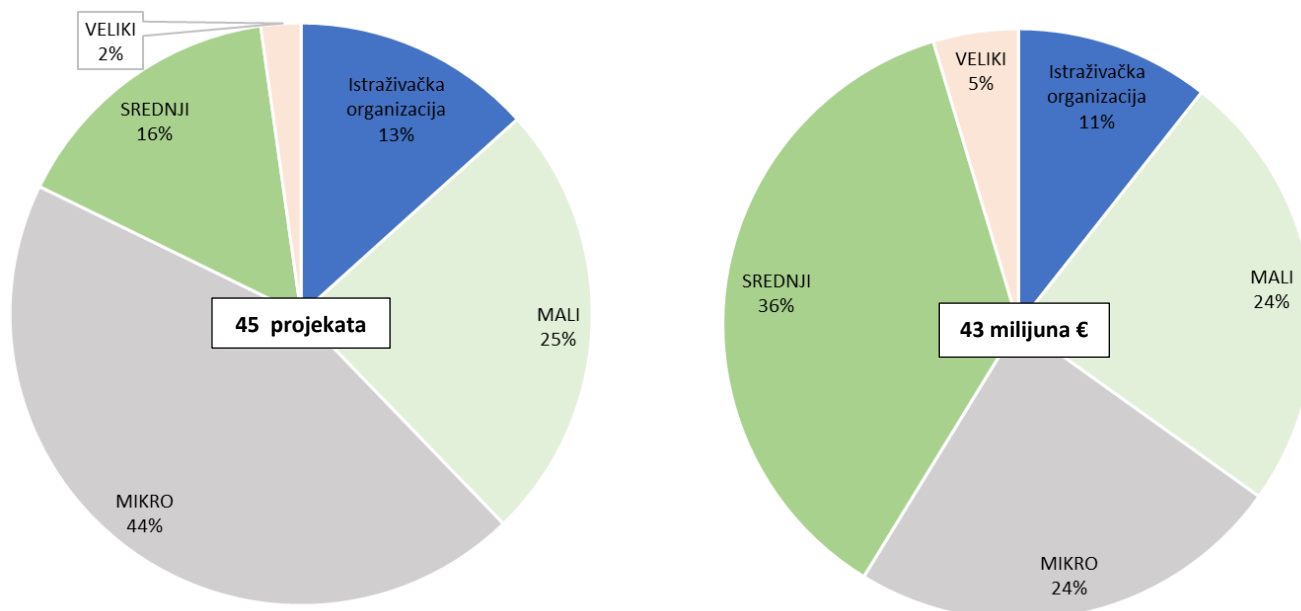
SLIKA 23 (NASTAVAK). KORISNICI I PARTNERI NA UGOVORENIM PROJEKTIMA KOJI SE PROVODE U 7 TPP-OVA S3 DO 2029.

Distribucija prema 7 kategorija: Istraživačka organizacija, Nacionalna institucija (CARNET, MZOM, HRZZ), VELIKI (velika poduzeća), SREDNJI (srednja poduzeća), MALI, MIKRO (mikro poduzeća), Obrt.

TPP4 Sigurnost i dvojna namjena

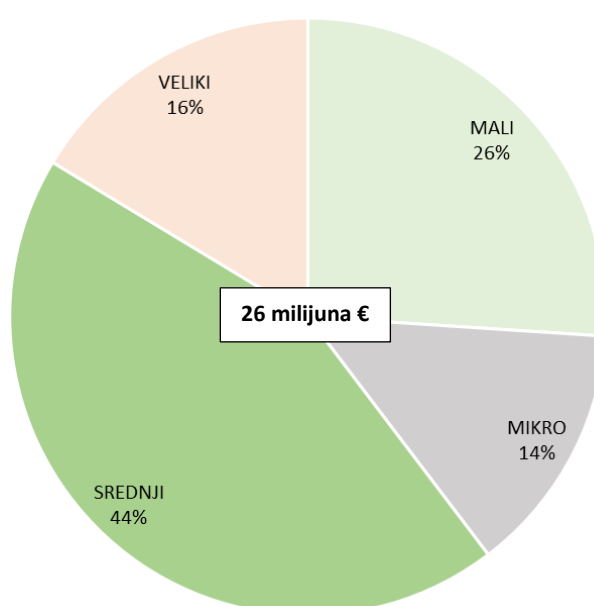
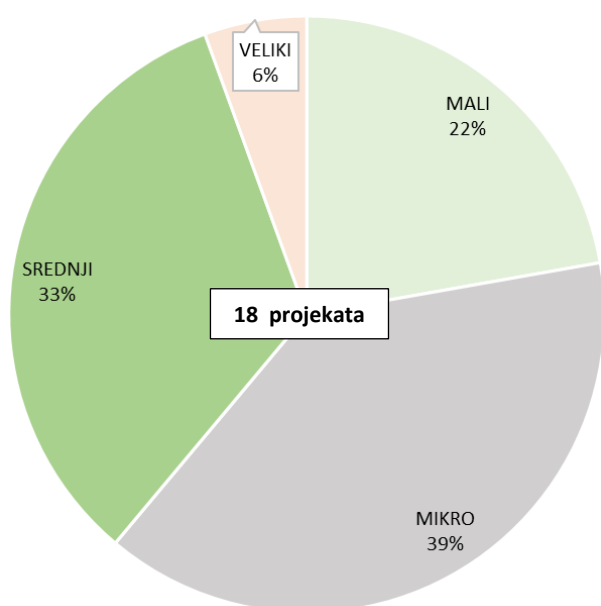
TPP5 Održiva i kružna hrana

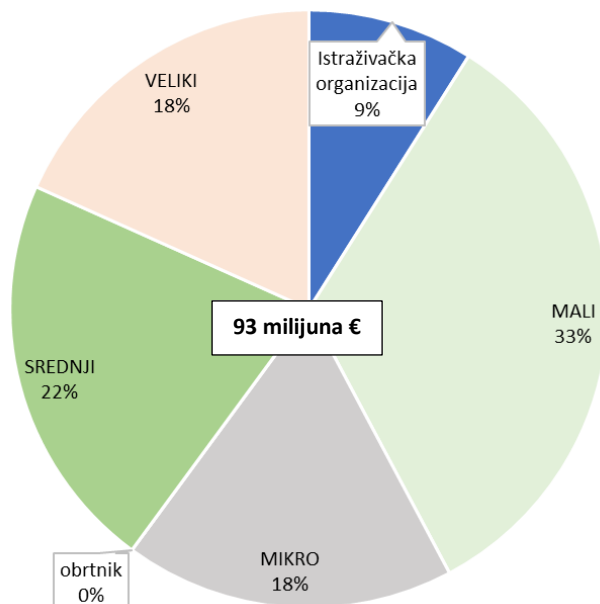
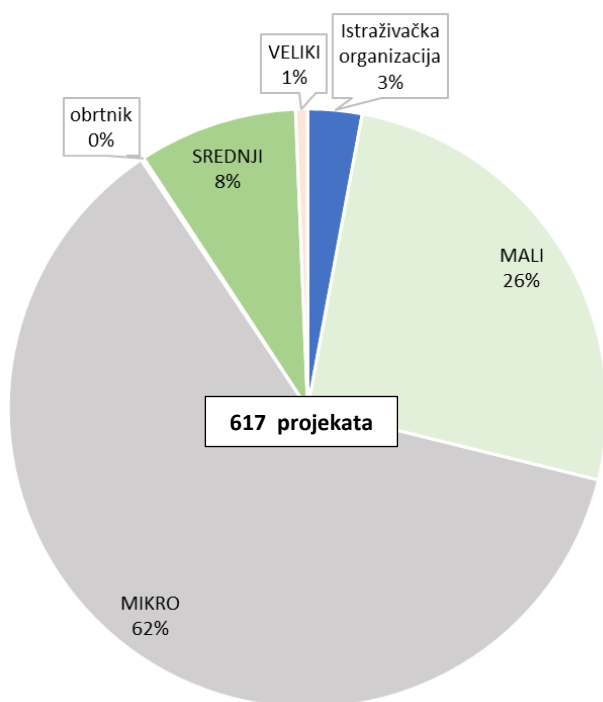
SLIKA 23 (NASTAVAK). KORISNICI I PARTNERI NA UGOVORENIM PROJEKTIMA KOJI SE PROVODE U 7 TPP-OVA S3 DO 2029.

Distribucija prema 7 kategorija: Istraživačka organizacija, Nacionalna institucija (CARNET, MZOM, HRZZ), VELIKI (velika poduzeća), SREDNJI (srednja poduzeća), MALI, MIKRO (mikro poduzeća), Obrt.

TPP6 Prilagođeni i integrirani proizvodi od drva

TPP7 Digitalni proizvodi i platforme

SLIKA 23 (NASTAVAK). KORISNICI I PARTNERI NA UGOVORENIM PROJEKTIMA KOJI SE PROVODE U 7 TPP-OVA S3 DO 2029.

Distribucija prema 7 kategorija: Istraživačka organizacija, Nacionalna institucija (CARNET, MZOM, HRZZ), VELIKI (velika poduzeća), SREDNJI (srednja poduzeća), MALI, MIKRO (mikro poduzeća), Obrt.

2.4.2. Projekti S3 do 2029. u provedbi prema 7 TPP-a i teritorijalnoj distribuciji na razini NUTS 2 regija

U ukupnoj vrijednosti od 453 milijuna eura projekata ugovorenih unutar 7 TPP-a, najveći udio imaju projekti Grada Zagreba (NUTS2 klasifikacija), koji prednjače u većini TPP-ova zahvaljujući koncentraciji znanstveno-istraživačke i inovacijske infrastrukture (tablica 17).

TABLICA 17. DISTRIBUCIJA S3 DO 2029. PROJEKATA PO 7 TPP-OVA NA TERITORIJALNOJ RAZINI NUTS 2

	Ukupno (mil. €)	HR02 Panonska H.	HR03 Jadranska H.	HR05 Grad Zagreb	HR06 Sjeverna H.
TPP1 Personalizirana briga o zdravlju	79	4	14	43	18
TPP2 Pametna i čista energija	145	21	46	42	36
TPP3 Pametan i zeleni promet	29	6	11	9	3
TPP4 Sigurnost i dvojna namjena	37	11	1	18	7
TPP5 Održiva i kružna hrana	43	25	8	6	4
TPP6 Prilagođeni i integrirani proizvodi od drv	26	21	0	2	3
TPP7 Digitalni proizvodi i platforme	93	36	26	13	18
Ukupno (mil. €)	453	124	107	132	89

Jadranska Hrvatska bila je na kraju 2024. godine vodeća NUTS2 regija u promatranom razdoblju za TPP2 Pametna i čista energija, ostvarivši 46 milijuna EUR-a, odnosno 43 % svih ulaganja unutar ove regije.

Najveće ulaganje u TPP7 Digitalni proizvodi i platforme, ostvarila je regija Panonska Hrvatska s ukupno ugovorenim projektima u iznosu 36 milijuna eura, što je 29 % ukupne vrijednosti svih projekata ove regije (tablica 17).

2.5. Upravljanje i proces poduzetničkog otkrivanja

2.5.1. Nacionalna razina

Na nacionalnoj razini, aktivnosti uspostave institucionalnog okvira za upravljanje S3 do 2029. i poduzetničko otkrivanje nakon pripreme tijekom 2024. godine počele su se provoditi u 2025. godini te se niže iznimno navode osnovne informacije o aktivnostima koje izlaze iz vremenskog okvira ovog Izvješća za razdoblje do kraja 2024. godine.

Konstituirajuća sjednica NIV-a održana je 11. travnja 2025.⁵³ te su na njoj usvojeni dokumenti potrebni za upravljanje S3 do 2029. i proces poduzetničkog otkrivanja: Poslovnik o radu NIV-a i Odluka o osnivanju Međuresorne radne skupine za podršku upravljanju Strategijom pametne specijalizacije do 2029. (S3 MRS)^g.

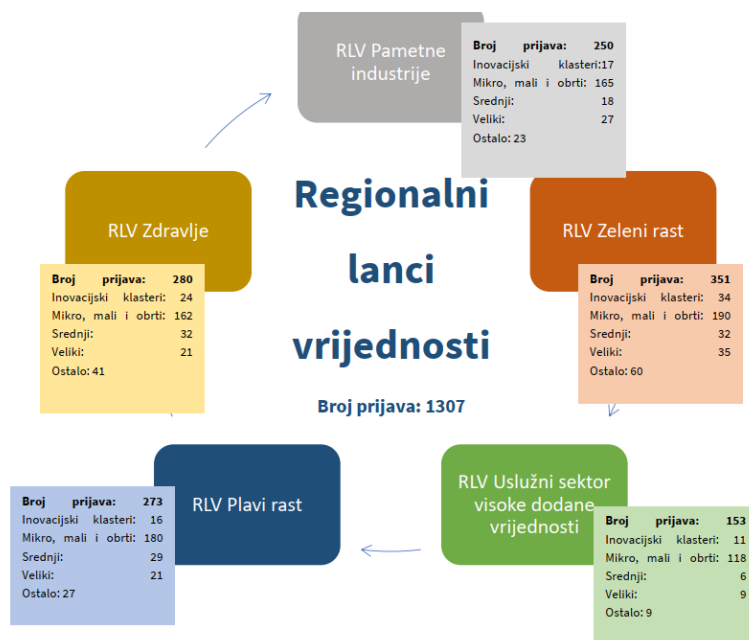
Nakon imenovanja članova S3 MRS od strane svih nadležnih institucija, a sukladno Odluci o osnivanju MRS-a, 15. srpnja 2025. održana je prva sjednica S3 MRS-a s ciljem uspostave okvira za početak rada TIV-ova. Na istoj su usuglašeni prijedlozi Odluke o osnivanju Tematskih inovacijskih vijeća (TIV), Poslovnika o radu TIV-ova te Metodologije za izbor članova TIV-ova čime su stvoreni preduvjeti za početak formiranja TIV-ova kao glavnih mehanizama za upravljanje procesom poduzetničkog otkrivanja.

2.5.2. Regionalna razina

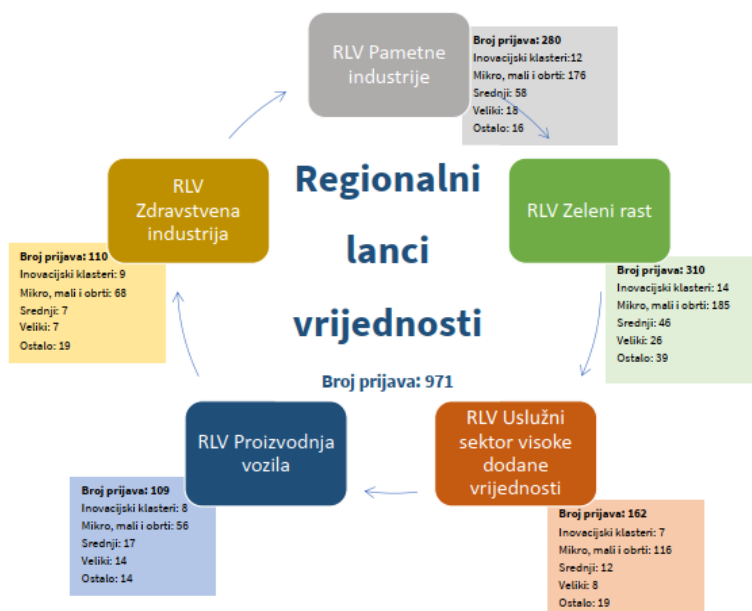
Nakon što su u prosincu 2021. godine od strane Koordinacijskih vijeća usvojeni PIT-evi Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske u 2024. godini nije bilo potrebe za sazivanjem sjednica Koordinacijskog vijeća dok nije pokrenuta njihova provedba. Na sjednicama Koordinacijskih vijeća predstavljaju se i usvajaju godišnja izvješća o provedbi industrijske tranzicije (Dodatak IV.).

U okviru procesa poduzetničkog otkrivanja za proces industrijske tranzicije koristi se instrument uspostavljenih RLV strateških foruma. Putem kontinuirano otvorenog javnog poziva za iskaz interesa za sudjelovanjem u RLV-ovima, MRRFEU je nastavio proces mapiranja RLV dionika koji sudjeluju u radu RLV strateških foruma. Mapirani RLV dionici (slike 24 do 26) imali su prilike sudjelovati u aktivnostima poduzetničkog otkrivanja koje su provedene u 2024. godini sukladno S3 Implementacijskom akcijskom planu^b.

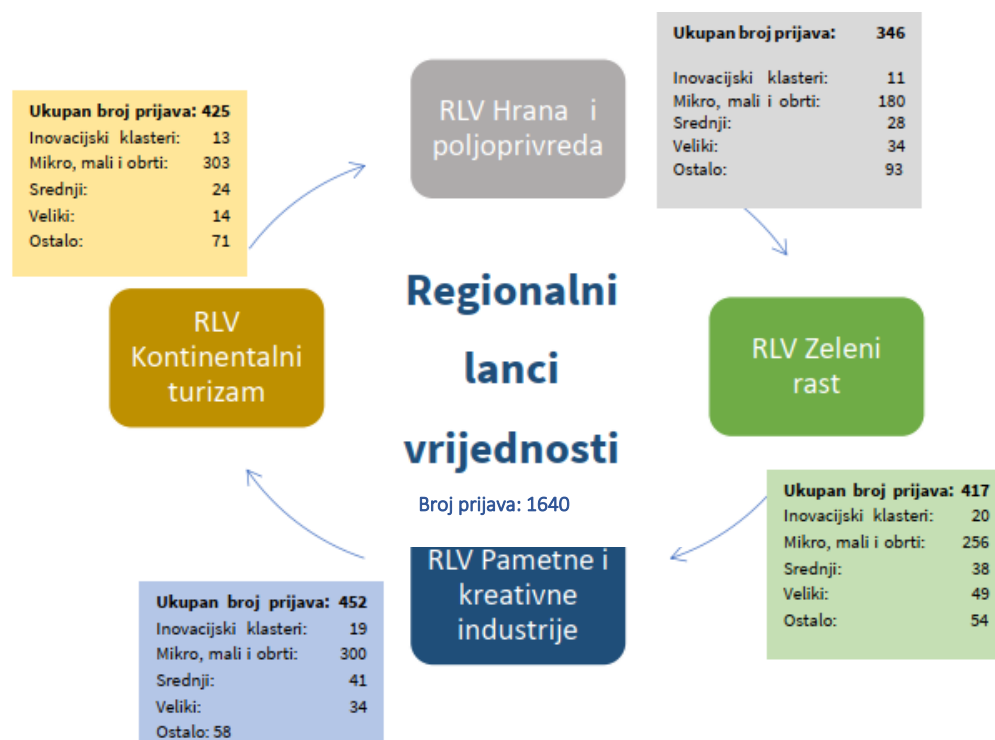
⁵³ S obzirom na to da u izvještajnom razdoblju do kraja 2024. godine nije bio konstituiran NIV, u izvješću se iznimno navode informacije o konstituiranju NIV-a u siječnju 2025. te aktivnostima nakon konstituiranja.

SLIKA 24. PREGLED PRIJAVA U JADRANSKOJ HRVATSKOJ PO RLV-OVIMA DO KRAJA 2024.

SLIKA 25. PREGLED PRIJAVA U SJEVERNOJ HRVATSKOJ PO RLV-OVIMA DO KRAJA 2024.

SLIKA 26. PREGLED PRIJAVA U PANONSKOJ HRVATSKOJ PO RLV-OVIMA DO KRAJA 2024.

U 2024. godini MRRFEU je započelo s održavanjem RLV strateških foruma na temu definiranja misija za istraživanje, razvoj i inovacije (IRI misija) kojima se rješavaju društveni izazovi Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske. Metodološki koncept provedbe RLV foruma izrađen je uz savjetodavnu podršku stručnjaka Europske komisije u okviru projekta S3 zajednice praksi (S3 CoP projekt) koja je započela u travnju i trajala do listopada 2024. godine. Izrađena metodologija testirala se kroz 3 pilota za RLV-ove Hrana i poljoprivreda Panonske Hrvatske, Proizvodnja vozila Sjeverne Hrvatske i Plavi rast Jadranske Hrvatske.

Dodatno, u 2024. godini, započela je aktivnost identificiranja potreba za razvojem pametnih vještina za industrijsku tranziciju, s naglaskom na vještine potrebne za razvoj i primjenu STEP tehnologija, kroz pilot projekt Europske komisije „Harnessing Talent“. U razdoblju od lipnja do prosinca 2024. godine izvršena je početna analiza potreba za pametnim vještinama za industrijsku tranziciju u Panonskoj i Sjevernoj Hrvatskoj temeljem upitnika koji su ispunjavali dionici RLV-ova. Nastavak procesa identificiranja pametnih vještina za industrijsku tranziciju predviđen je u 2025. godini te će uključivati izradu i provedbu upitnika u Jadranskoj Hrvatskoj te organizaciju RLV strateških foruma u sve tri regije koje se nalaze u procesu industrijske tranzicije.

3. Zaključak

Prema podacima o apsorpciji alociranih sredstava, može se zaključiti da je dinamika provedbe S3 do 2029. na kraju 2024. bila zadovoljavajuća što se tiče **objave poziva (35 % alokacije)** i **ugovaranja (91 % objavljenog iznosa)**, no skupni podaci o **isplaćenim sredstvima na projektima S3 (18 %)**, upućuju na oprez i potrebu za ubrzanjem provedbe projekata.

Prema podacima o distribuciji ugovorenih sredstava na Posebne ciljeve S3 do 2029. na nacionalnom nivou, potrebno je **ubrzati dinamiku provedbe** intervencija u **Posebном cilju 2. Premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora** te objavu i ugovaranje poziva koji se odnose na suradnju istraživačkog i poslovnog sektora te transfer tehnologije.

Prema podacima o broju korisnika i partnera na projektima S3 do 2029., u razdoblju 2021. – 2024. najviše je bilo **mikro, malih i srednjih poduzeća**.

Teritorijalna distribucija ukupne vrijednosti projekata ugovorenih do kraja 2024. na NUTS 2 regije potvrđuje **dominaciju Grada Zagreba** što ističe potrebu za daljnjim provođenjem mjera i intervencija usmjerenih na ravnomjerniji razvoj hrvatskih regija, a što se i provodi implementacijom planova industrijske tranzicije.

Prema podacima za pokazatelje vizije S3 do 2029. u razdoblju provedbe 2021. – 2024. ostvaren je **umjereni napredak** koji se prema izvješću *EIS 2024ⁿ* nije odrazio na poboljšanje ukupne inovacijske izvedbe Republike Hrvatske. Usprkos značajnijem rastu GERD-a i BERD-a kroz višegodišnje razdoblje počevši od 2019. godine, porast ulaganja u istraživanje u razvoj nije do kraja 2024. godine rezultirao usponom Hrvatske na Europskoj ljestvici uspjeha u inoviranju. Ipak, dobri podaci zabilježeni su za **regionalni indeks inovativnosti** koji je u odnosu na polazne vrijednosti **porastao za sve regije** (Grad Zagreb, Sjevernu, Jadransku i Panonsku Hrvatsku).

Podaci o pokazateljima posebnih ciljeva na kraju 2024. ukazuju na **različit napredak po pojedinim ciljevima**. U Posebnom cilju 1, **Poboljšanje znanstvene izvrsnosti**, ostvaren je vrlo dobar napredak, a posebno za pod-cilj koji se odnosi na razvijanje kapaciteta mladih istraživača. U okviru Posebnog cilja 2, **Premoščivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora** ostvaren je slabiji napredak te je potrebno ubrzavati dinamiku ugovaranja i provedbe projekata. U Posebnom cilju 3, **Povećanje inovacijske učinkovitosti**, ostvaren je izniman napredak i to naročito prema podacima o prodaji inovacija koje su nove na tržištu i u poduzećima, prema kojima se Hrvatska u okviru EU svrstava među snažne inovatore⁵⁴. Prema podacima o rezultatima i ishodima u okviru ovog posebnog cilja najbolji rezultati ostvareni su prema vrijednostima pokazatelja Posebnog pod-cilja **3. 4 Povećanje tržišnog dosega inovativnih proizvoda**, a slabiji rezultati prema vrijednostima pokazatelja pod-ciljeva **3.1 Poboljšanje start-up ekosustava** i **3. 3 Poboljšanje vještina za inovacije**.

Za neke su pokazatelje već u **razdoblju provedbe 2021. - 2024. ostvarene su pa i premašene ciljne vrijednosti postavljene za 2029.** što je evidentno odraz napretka u pojedinom području, no istovremeno je potreban i oprez pri planiranju te postavljanje revidiranih ciljnih vrijednosti.

⁵⁴ Za ovaj pod-pokazatelj *EIS-a* broj 4.2.3. Hrvatska je ostvarila 100.4 % izvedbe EU u 2024. prema *EIS 2024*.

U Izvješću se prati vrijednost ovog pokazatelja, kako je definirana u S3 do 2029.; Prodaja inovacija koje su nove na tržištu i koje su nove za poduzeće kao postotak prometa. Podatak za Hrvatsku prema *EIS 2024* iznosi 13,1 %, a prosjek EU 27 13 %.

U okviru provedbe industrijske tranzicije hrvatskih regija **potvrdila se opravdanost uključivanja regionalnog aspekta u strategiju pametne specijalizacije u Republici Hrvatskoj.** Prema podacima iz Godišnjih izvješća o provedbi Planova industrijske tranzicije vidljivo je da u Jadranskoj, Panonskoj i Sjevernoj Hrvatskoj, iako se radi o regijama koje su ispod 75% prosjeka razvijenosti Europske Unije, postoji veliki potencijal, ali i potreba poslovnog i znanstveno-istraživačkog sektora za financiranjem aktivnosti istraživanja i razvoja koji će omogućiti difuziju inovacija i jačanje regionalne konkurentnosti. Industrijska tranzicija ciljanim intervencijama snažno utječe na ravnomjerniji regionalni razvoj u Republici Hrvatskoj, ali i podiže konkurentnost regionalnih gospodarstava za uključivanje u EU i globalne lance vrijednosti. Ujedno, uspostavom regionalnih lanaca vrijednosti kao glavnog instrumenta za umrežavanje velikih poduzetnika s inovativnim MSP-ovima i usmjeravanjem javnih sredstava u prioritetne niše regionalnih gospodarstava, Republika Hrvatska se pozicionira na razini Europske unije kao predvodnik u oblikovanju novih provedbenih mehanizama za industrijsku tranziciju i primjer dobre prakse.

TPP7 Digitalni proizvodi i platforme definiran je kao primarni za preko polovine ukupnog broja ugovorenih projekata, a trećina ukupne vrijednosti svih ugovorenih projekata pripada projektima u **TPP-u 2 Pametna i čista energija.**

Glavni nositelji projekata S3 do 2029. s obzirom na broj projekata koji se provode u svakom pojedinom TPP-u su **mikro poduzeća**, no s obzirom na financijsku vrijednost projekata dominiraju **mala ili srednja poduzeća**, ovisno o tome koji se TPP analizira. Prema distribuciji različitih kategorija korisnika i partnera specifično je **TPP 1 Personalizirana briga o zdravlju** u okviru kojeg su značajnije zastupljene **istraživačke organizacije.**

Iz **teritorijalne distribucije ugovorenih vrijednosti projekata na NUTS 2 razini** mogu se primijetiti **specifičnosti pojedinih regija** vezano uz pojedini TPP. **Jadranska Hrvatska** ostvarila je visoka ulaganja u području **TPP2 Pametna i čista energija**, a **Panonska Hrvatska** posebno se ističe sa najvećim ulaganjem u područje **TPP7 Digitalni proizvodi i platforme.**

Nakon pripremnih radnji tijekom 2024., u 2025. je pokrenuta uspostava institucionalnog okvira za upravljanje S3 do 2029. i poduzetničko otkrivanje na nacionalnoj razini.

U nadolazećem razdoblju, efikasnija provedba intervencija i poziva S3 do 2029. može se ostvariti aktivnim upravljanjem nakon uspostave svih tijela u sustavu upravljanja i poduzetničkog otkrivanja na nacionalnoj razini. **Najnoviji uspon Hrvatske na 21. mjesto Europske ljestvice uspjeha u inoviranju** temeljem inovacijske izvedbe od 71,6 % prosjeka EU, čime je ostvaren **prelazak Hrvatske u višu skupinu - Umjereni inovatori** (prema izvješću *EIS 2025^t*), upućuje na **pozitivne učinke provedbe intervencija S3 do 2029.** Ciljanim i fokusiranim rješavanjem izazova prepoznatih na temelju podataka o praćenju, može se očekivati daljnji porast vrijednosti podataka o pokazateljima na putu prema ostvarivanju ciljeva S3 do 2029.

DODACI (u digitalnom obliku)

DODATAK I. Intervencije S3 do 2029. i pozivi do kraja 2024.

DODATAK II. Pokazatelji vizije i posebnih ciljeva S3 do 2029.

DODATAK III. Pokazatelji rezultata i ishoda S3 do 2029. i ostvarenja na kraju 2024.

DODATAK IV. Izvješća o provedbi PIT-eva Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske za 2024. godinu

POPIS LITERATURE

^a Vlada RH, Strategija pametne specijalizacije do 2029.

<https://mingor.gov.hr/vijesti/vlada-republike-hrvatske-donijela-strategiju-pametne-specijalizacije-do-2029/9515>

^b Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih RH i Ministarstvo gospodarstva RH, Implementacijski akcijski plan za kriterije 3 i 4 tematskog uvjeta 1.1. "Dobro upravljanje nacionalnom ili regionalnom strategijom pametne specijalizacije,

https://mingo.gov.hr/UserDocsImages/Internacionalizacija/S3%202029_ENC%201.1_IMPLEMENTACIJSKI%20AKCIJSKI%20PLAN_kriteriji%203_4.pdf

^c M. Draghi, The future of European competitiveness, (Part A: A competitiveness strategy for Europe; Part B: In-depth analysis and recommendations), Publications Office of the European Union, 2025

https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en

^d European Commission, Croatia 2025 Country report, SWD(2025) 211 final

https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2025-european-semester-country-reports_en

^e Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU RH, Industrijska tranzicija hrvatskih regija,

<https://eufondovi.gov.hr/industrijska-tranzicija-hrvatskih-regija>

^f Odluka o osnivanju Nacionalnog inovacijskog vijeća, 59. sjednica Vlade RH, 16.1.2025.

<https://vlada.gov.hr/sjednice/59-sjednica-vlade-republike-hrvatske-43653/43653?lang=hr>

^g Odluka o osnivanju Međuresorne radne skupine za podršku upravljanju S3 do 2029, 1. sjednica NIV-a, 11. 4. 2025.

<https://mingo.gov.hr/vijesti/odrzana-konstituirajuca-sjednica-nacionalnog-inovacijskog-vijeca/10027>

<https://mzom.gov.hr/print.aspx?id=6910&url=print>

^h European Commission: Directorate-General for Research and Innovation, *Horizon Europe, budget – Horizon Europe - the most ambitious EU research & innovation programme ever*, Publications Office of the European Union, 2021,

<https://data.europa.eu/doi/10.2777/202859>

ⁱ European Comission, EU Funding & Tenders Portal Dashboard, <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/horizon-dashboard>

^j European Commission, EU Funding & Tenders Portal, https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-results?order=DESC&pageNumber=1&pageSize=10&sortBy=es_SortDate&status=Ongoing&frameworkProgramme=44416173&countries=20000911

^k European Commission, Regional Innovation Scoreboard, <https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/statistics/performance-indicators/european-innovation-scoreboard/eis#/>

^l European Innovation Scoreboard (EIS), https://research-and-innovation.ec.europa.eu/statistics/performance-indicators/european-innovation-scoreboard_en

^m European Commission, European Innovation Scoreboard 2022, Publications Office of the European Union, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/309907>

ⁿ European Commission, European Innovation Scoreboard 2024, Publications Office of the European Union, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/779689>

^o Eurostat, European Union statistical office database, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data/database>

^p European Commission, Regional Innovation Scoreboard 2023, Publications Office of the European Union, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/70412>

^q European Comission, EU Regional Competitiveness Index, https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/maps/regional-competitiveness_en

^r SCImago Journal & Country Rank, <https://www.scimagojr.com/>

^s European Commission, *European Innovation Scoreboard 2021*, Publications Office of the European Union, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2873/725879>

^t European Commission, European Innovation Scoreboard 2025, Publications Office of the European Union, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/3239776>